

Politica și politicienii la Tulcea în perioada modernă. Documentar

Conf. univ. dr. Stoica Lascu
Facultatea de Istorie și Științe Politice,
Universitatea „Ovidius” din Constanța;
e-mail: lascust@gmail.com

Politics and Politicians in Tulcea in Modern Times. Documentary

Abstract

Testimonies of the press in Constantza and Tulcea on parties and public life in the Modern Times, respectively are presented features beginning of political, public meetings, comments and political reports, speeches of party leaders in Tulcea.

Rezumat

Mărturiile ale presei din Constanța și Tulcea referitoare la partidele și viața publică la Tulcea în perioada modernă. Sunt prezentate caracteristicile începutului vieții politice, adunări publice, comentarii și reportaje politice, cuvântări ale liderilor partidelor la Tulcea.

Keywords: Political Life, Dobrudja, the National Liberal Party, the Conservative Party, the Social-Democratic Party

Cuvinte cheie: viață politică, Dobrogea, Partidul Național Liberal, Partidul Conservator, Partidul Social-Democrat

---

Problematica Colocviului „Recuperarea memoriei orașului Tulcea, 1878-1948: împlinire sau deziderat?” comportă din capul locului o radiografiere a stadiului cercetării izvoarelor istorice circumstanțiate unei posibile lucrări monografice asupra acestui străvechi oraș de la Gurile Dunării. Între esențialele surse documentare, mărturiile presei vremii sunt, fără nici o îndoială, relevante și cvasiunice – mai ales în situația în care

pentru anume segmente ale istoriei tulcene (precum cel al vieții politice, publice în general) nu există alte izvoare de epocă.

Excerptele de față¹ pot constitui un util material documentar pentru cei interesați în cunoașterea începuturilor vieții politice la Tulcea, a caracteristicilor acesteia – specifice ansamblului celor două județe dobrogene –, a persoanelor tulcene angrenate în disputele politice, a moravurilor și „limbajului” public în provincia „reîncorporată patriei mume”, structurării spiritului civic modern, precum în restul țării, și în partea nordică a României de la Mare.

/„STAREA DE MINORITATE ÎN CARE SE GĂSEȘTE DOBROGEA SĂ SE SFÂRȘEASCĂ”/

De mult am dzis și am repetat că situațiunea noastră neregulată față de restul țerei trebuie să înceteze.

Sunt multe de făcut și credem că a sosit timpul ca starea de minoritate în care se găsește Dobrogea să se sfârșască.

Mesurile de îngrijire sunt bune, escelente până la un timp hotărât.

Îngrădirile puse plantațiunei noui e feresc, o fac să crească, ții dau putere, ții folosesc atâta cât strică, împiedică creșterea, ții iau din putere îngrădirile ținute prea mult, când vlăstarul ce a prins rădăcini are nevoie să se desvolte în deplină libertate.

Am fost minorii.

Trebuiau într’o situațiune de tranziție bruscă îngrădiri nouilor vlăstare ale Dobrogei, ca nu pirul să crească, ca nu acei ce nu își găseau colțișor în țeara mamă, doritori de specule să găsească câmp deschis apucăturilor lor în paguba nouilor cetățeni neștiutoi de trebile țerei noastre.

Prevederile au fost drepte și recunoscute.

O dată cu trecerea armatelor noastre, provincia Dobrogei s’a găsit impopulată cu advocați eșiți de prin fabrici, botezați din locotenenți de pe vremea lui Papură-Vodă, advocați știutoi de ale pravilei românești, ba și de hatișerifurile imperației turcești umbriți cu darul duhului sfânt, de gazetari betreni în ale gazetăriei de șantage, de specule, de jelbari eșiți din slujbe, de

---

¹ *Apud* St. Lascu, *Mărturii de epocă privind istoria Dobrogei (1878-1947)*, vol. I (1878-1916) (Bibliotheca Tomitana II) (Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța), f.e., Constanța, 1999, doc.: 42, 56, 85, 120, 124, 130, 133, 134, 140, 161, 162, 198, 202, 203, 207, 221, 244, 282, 283, 288, 317, 375, 377, 382, 393, 394.

tot ce Basarabia nenorocită a avut reu, bolnav, de toate scursurile trecute în provincia de dincolo de Prut din țeara noastră.

Teoriile fisicești se aplică fără replică în viața omenească.

Elementele gonite printr'un proces himic dintr'un corp supus unei analize, vor căuta negreșit să se unească, să se alipească, să se hrăniască în altă parte, unde se vor putea adăposti.

Și găsit-au aceste elemente rele pentru Moldova și Muntenia loc în provincia Prutului de nou anexată, acolo unde meșteșugurile nu erau cunoscute, unde aripile ventului nu adusesse încă plângerile victimelor, unde analiza himică nu începuse lucrarea ei.

Alipirea lesnicioasă a acestor elemente cu noile elemente ale populațiunei Basarabiei, lipsa de precauțiunii a produs efectul: pierderea Basarabiei și lipsa orî-cărui regret în sufletul poporului de trecutul guvernament românesc.

De sigur experiența ne a indeletnicit la măsuri de prevedere.

Situațiunea anormală creată Dobrogei nu a putut avea de cât două efecte:

A putut îngădui o înflorire a trebilor Dobrogei, trebi îngădite și ferite de amestecul elementelor rele năpustite din Basarabia.

A putut îngădui o tranzițiune ușoară de la o stare cu totul alta nouă stări de lucruri creată Dobrogei.

Dar acum?

Acum după 7 ani?

Firesc este că șapte ani de arêndul poporul pacinic al Dobrogei în atingere neintreruptă cu țeara nouă a putut vedea și simți diferența, a putut să priceapă că împrejurări pot îngădui înflorirea intereselor lor.

Și firesc este ca urmare logică ca situațiunea Dobrogei, privită atunci ca normală astă-dî se vede că este anormală, că nu are aceleași garanții de înflorire ca situațiunea țerei măme; căci puțină judecată ne învață:

Orî situațiunea țerei întregi este preferabilă și atunci să între și Dobrogea în aceste împrejurări preferabile.

Orî situațiunea Dobrogei este preferabilă și atunci de ce totă țera nu este pusă acelorași condițiunii de prosperitate?

Să nu ni se dică că suntem minori.

Purtăm toate sarcinile, avem toate obidele, toate greutățile, să ni se dea toate drepturile.

Or nu putem fi minori pentru drepturi și majori pentru datorii.

Îngărădirile luate în folosința vlăstarelor tinere ale Dobrogei astă-dî sunt sarcină copacului în creștere.

Căci acei ce nu au găsit drepturi de speculă, veniți pohozi din toate colțurile țerei, fără slujbă, sau fără îndeletnicire, acei ce nu și a putut juca mendrele din pricina măsurilor de îngădire luate, astăzi ușor găsesc specula în aceste mesuri chiar.

Ele acum netrebnice sunt.

Să ni se de reprezentățiunea noastră în senu poporului românesc, că popor românesc suntem;

Să ni se de constituțiunea țerei că tot din țeara Românilor facem parte.

Să ni se de organizațiunea justiției din țeară, că păsurile poporului românesc sunt și păsurile noastre;

Să ni se de aceleași legi, că aceleași aspirațiuni le avem.

Și drepte sunt cererile; dreptate trebuie făcută.

N.S. BABOEANU

■ „Dunărea de Jos”, I, nr. 27, 20 iulie 1885: 1.

DELA CONSILIUL JUDEȚULUI TULCEA

Suntem informați că pe la 14 Decembrie delegățiunea consiliului Tulcea va pleca spre București spre a spune M.S. Regelui nevoile județului Tulcea. Delegățiunea este compusă din d-nii C.I. Davidoglu, Nic. Sylvie Baboeanu, Ste. Theodoroff, Chiru Hiteff și Gelescu Cealicoff. Memoriul va fi tipărit și în broșuri. Raportor al memoriului este d. N.S. Baboeanu. El va cuprinde multe plângeri și interesante cestiuni. Ne vom procura unul din exemplare și îl vom analiza. Ceea ce putem spune, după informațiunile ce avem, memoriul insistă asupra drepturilor politice, și se plânge contra administrațiunei ministerului Domeniilor.

Noi felicităm consiliul județean de hotărârea lăuată de a supune din nou, M.S. Regelui și guvernului plângerile dobrogenilor.

D-l Prim-ministru cunoște starea Dobrogei din 1889 când a vizitat-o, în urma căreia a și promis unei delegățiuni de cetățeni, anul trecut, că va prezenta un proiect de lege în sesiunea actuală pentru acordarea drepturilor politice dobrogenilor.

Insistăm pe lângă delegățiune să ceară și să stăruie a obține o lungă audiență la d-l Ministru actual al Domeniilor, căruia să-i expue prin viu graiu: cestiunile viilor, domeniilor și pădurilor; a deposedărilor și parcelărilor, cu ocaziunea căroră s'a comis atâta *mişelii* în acel județ, mă cu seamă.

D-l Carp este omul cestiunilor economice. Dacă nici d-sa nu va da o soluțiune acestor cestiuni dobrogene, vor mai trece mulți oameni pe cale, până ce li se vor găsi o soluțiune.

Fie ca delegațiunea tulceană din acest an să fie mai norocoasă, de cât au fost până acum delegațiile și memoriile trimise din Constanța.

■ „Constanța”, I, nr. 50, 6 decembrie 1892: 2.

POLITICA ÎN DOBROGEA

Într'o informație dată din Constanța și publicată mai deunădi de unul din ziarele guvernamentale din București s'a scris că cetățenii acestui oraș ar fi decis formarea unui club politic conservator.

Zelosul informator al ziarului oficios a luat dorința sa drept realitate. Nu s'a decis nimica așa ceva.

Înființarea unui club cu colorit politic, mai ales conservator, – acum când sunt conservatorii la putere – n'ar avea nici-o noimă. Locuitorii indigeni a Dobrogei neputând ținea nici de cald nici de frig regimurilor ce alternativ guvernează țara, ar fi lucru fără nici un rost, dacă nu chiar periculos, pentru ei, boirea lor cu culorile partidelor din țară.

Aceasta am spus'o în nenumărate rânduri și am dovedit'o cu ținuta noastră întregă, necăutând să facem, printre autohtonii Dobrogei, adepti pentru partidul ale căruia idei le profesăm. – Ne pare rău că mai trebuie să revenim asupra atâtor declarații ce am făcut.

Românii veniți aici de peste Dunăre și de peste hotare, fie foști funcționari, fie profesioniști, comercianți sau cultivatori, economi și plugași, pot face orî-ce politică. Nimenea nu s'a interesat, până în timpul din urmă, cărei grupări politice au aparținut și ce sentimente intime au cultivat.

Atâtea manifeste oficiale, între cari circulara dată d-l Colonel Chirițescu, la numirea sa ca prefect al județului Constanța, au explicat îndestul de bine norma politică ce de atâta timp s'a urmat, cu privire la numirile de slujbași, mai cu seamă.

Singurul lucru ce s'ar putea face, fără a indispuce pe nimenea, fără a se înstreina simpatiile guvernelor pentru Dobrogea, ar fi înființarea unui, fie dis *club politic*, compus din toți acei cari doresc și vor să lucrede pentru desființarea regimului excepțional ce ne guvernează și pentru încorporarea definitivă a provinciei la Patria-mumă. – Atât și nimic mai mult, deocamdată.

Vom vedea în urmă ce avem de făcut. Cei ce au asistat la întrunirea pentru drepturile politice din Constanța, au vădit că cestiunea este destul de coaptă, ca să dicem așa: pot lua orî-ce inițiativă.

Noi, de acum de ce ani am combătut orî-ce diferențiere pe cesti de credințe politice.

Dobrogenii vechi și aduc aminte de toate silințele ce ne-am dat, începînd cu primul număr al ziarului nostru, a desbăra pe confracții de pe atunci, din Constanța și Tulcea, de o deprindere atît de păgubitoare pentru interesele noastre acestei provincii cu culorile de tot felul ale diferitelor partide și grupuri politice din țară, – angajându-i pe toți a lucra pentru *românism și prosperitatea economică a provinciei cisdunărene*.

Grație simțului feciorelnic al Dobrogenilor, propaganda noastră a prins. Astăzi toată lumea e de acord că nu trebuie și nu se face politică în Dobrogea, alta de cît cea a intereselor locale.

Eată, în această privință, o declarație lămurită a ziarului cel mai serios din câte a existat pînă acum în capitala județului vecin.

Confratele „Istrul”, în primul său articol de la 25 Aprilie a. c. Răspundînd diarului „Adevărul”, la atacurile ce s’au adus prefectului Nenițescu, pentru rămînerea sa în slujbă, sub conservatori scrie:

De și ca dobrogenii nu facem politică în sensul ce se da acestui cuvînt în țară, totuși ca români, ca oameni ale căror interese sunt strîns legate de mersul treburilor din țară și mai ales că unii dintre noi și a nu obârșia dincolo de Dunărea, fîe-care din noi avem simpatii și antipatii noastre care ne silesc a gravita în jurul unei sau altei din cele două partide politice din care face parte marea majoritate a cetățenilor țării și la ocazie ne grăbim a ne exprima sentimentele noastre față cu una sau alta din acele două partide ceea ce adesea orî provoca discuțiuni între noi, care totuși nu țin de cît o clipă căci îndată ce eșim de pe tărîmul discuțiunii și aruncînd ochii în jurul nostru vedem situația în care ne aflăm noi românii din Dobrogea, înconjuțați de neamuri străine, din cari unile se luptă în potriva noastră și nu se sfîesc, a da pe față sentimentele lor antiromânești, înțelegem că noi aci în Dobrogea nu putem fi nici liberali nici conservatori, ci pur și simplu români și atîta tot.

În lupta ce se dă între noi și adversarii noștri și pînă vom isbuti a face ca aspirațiunile noastre se devină realități noi avem absoluta necesitate de sprijinul guvernului și de o administrație cinstită și mai presus de toate românească.

De aceea orî de câte orî am avut o atare administrațiune ne-am grăbit cu toți să-i dăm sprijinul nostru și să conlucrăm pentru a aduce la îndeplinire opera de regenerare a acestei provincii fără a ține compt cărei culori politice aparțin cei puși în capul administrației și guvernul ce i-a rînduit și tot pentru acest motiv am combătut administrațiile rele și guvernele sub care ele au funcționat fără a voi să ținem compt dacă acele guverne a fost conservatoare sau liberale.

Așa de pildă noi în ceia ce ne privește personal, de și am profesat în tot'-d'auna principii conservatoare, și când împrejurări ne-a făcut să ne strămutăm în țară am combătut în rîndurile Partidului Conservator, aci în Dobrogea am lăsat la o parte credințele noastre politice și am blamat administrația unor prefecti conservatori ale căror proceduri erau contrare tendințelor și aspirațiunilor noastre naționale.

Colecția ziarului nostru e de față, spre a mărturisi că în tot timpul, de dece ani, de când foaia noastră apare, n'am servit de cât interesele *Românismului*, fără privire la culoarea politică a guvernanților ce ne'au administrat. Așa am înțeles noi partea de devotament pe care am putut'o sacrifica pentru binele general.

■ „Constanța”, IX, nr. 297, 2 mai 1899: 2..

CE VOIM?

Apărem pe arena publicității, mînați de dorul de a atrage atenția opiniei publice și în special a conducătorilor țerei asupra acestei părți a României.

Vom arăta rănilor cauzate Dobrogei de nelegiuita administrație de până ei, vom expune faptele în toată goliciunea lor, cerînd guvernului a pedepsi fără cruțare pe toți acei care au abuzat de poziția lor oficială, și aceasta spre a se da pildă celor ce sunt și vor fi investiți cu mantia oficialității în Dobrogea.

Să nu măi aibă ființa regimul bunului plac!

Să se acorde și Dobrogenilor drepturi – destul timp perdutu-s'a cu regimul excepțional, cauza tuturor urgiilor suferite de acest blînd popor.

Suntem doritori de a vedea domnind buna armonie între naționalitățile Dobrogei – aceasta fiind spre fala și tăria țerei.

Cerem aplicarea legii de o potrivă la toți, război sentimentelor ostile iar nu rasei și cei bănuși la carantină; iar prin școli să altoim în românești aspirații tinerele generațiuni.

Vom înfiera reclama făurită în atingerea scopurilor egoiste, față cu acțiunea patriotică.

Dorim de a vedea continuată acea eră glorioasă în care s'a făcut tot ceea ce vedem de seamă în Dobrogea.

Arăta-vom măsurile de luat vom fi fericiți de vom reuși să atragem atenția presei, opiniei publice și a bărbaților de stat – asupra Dobrogei.

Și noi, de și apar ținem principiilor politice liberale, noi vom aplauda ce întâi actele bune făptuite de actuala cârmuire, după cum cu energie vom protesta la călcarea legii; fiind conști de misiunea noastră ca români.

Deci ne adresăm tuturor oamenilor de bine, facem abstracție de considerațiunii politice sau de rasă; suferințele îndurate pînă erî să ne călăuzească și să ne îmbărbăteze ca mână în mână cu toții să muncim frătesce la propășirea Dobrogei.

Și, conștii de drepturi ca și de datorii – noi Dobrogenii – ne adresăm fraților din țară cărora le cerem *aplicarea regimului constituțional* – să pună și ei obolul muncii lor pentru propășirea noiei provincii.

Redacțiunea

■ „Dobrogea”, I, nr. 16, 16 noiembrie: 1900: 1.

APEL CĂTRE FRAȚI

De la 14 Noembrie 1878 pînă azi, a trecut 23 de ani de când Dobrogea a fost reîncorporată patriei mume.

În ziua memorabilă de 14 Noembrie când M.S. Regele Carol I a călcat prima oră pe pămîntul Dobrogen, ne-a hărăzit prin proclamație legile țarei, care garantează libertatea, siguranța și egalitatea tuturor locuitorilor.

De atunci au trecut 23 ani și Dobrogea se administrează și azi tot după un regim excepțional, iată de ce credem ca o datorie a apela la frații a-’ș arunca privirile și către noi.

Azi când în patria muma se agită Votul universal credem oportun a implora să ni se dea drepturi cetățenești, aici avînd aceleași îndatoriri ca frații din țară să avem și aceleași drepturi spre a lupta și îndura aceiași sortă în lume.

Pentru atingerea idealului nostru ne adresăm M.S. Regelui Carol I Marelui Căpitan de la Plevna, ne adresăm Înalților consilieri ai Tronului, ne adresăm parlamentului și presei fără osebire de vederi politice ca să -și arunce privirile și asupra noastră și a sfărâma zidurile chinezești care ne despart de țara muma, să proclame aceleași legi – frăția – pe întreg pămîntul României.

Redeșteptați la viața națională prin vitejia ostașilor și a Marelui lor Căpitan, nădăjdum că tot înțelepciunei M.S. Regelui vom datora, după 23 ani, și dreptul de a ne spune păsurile noastre, că aceleași legi și drepturi ale Românilor din Regat se vor extinde și asupra Românilor din Dobrogea, după cum suntem supuși la aceleași obligațiuni către Țara și Tron.

Apelăm deci, la înțelepciunea și patriotismul fraților din țară, cu speranța că prin munca tuturor românilor de bine, va înceta pentru Dobrogeni, un regim excepțional, stabilindu-se odată pentru tot-d’-a-una, ca la îndatoriri egale, trebuie neapărat se corespunze drepturi egale pentru toți Români.

Îndeplinindu-se idealul nostru, ni se va da puțința, ca de opotrivă cu cetățenii din țară, se conlucrăm și se aducem și noi prinosul nostru de muncă și jertfe pentru prea mărire și slăvirea patriei.

Redacțiunea

■ „Dobrogea”, II, nr. 43, 29 noiembrie 1901: 1.

ÎNTRUNIREA PUBLICĂ DE LA 20 IANUARIE 1902

După o luptă uriașă întreprinsă cu mari jertfe de Gazeta „Dobrogea” pentru *drepturile politice Dobrogenilor*, cu o vie satisfacțiune morală prezentăm astăzi cititorilor noștri darea de seamă a marelui întruniri publice ținută de cetățenii Tulcenii în ziua de 20 Ianuarie orele 3 p. m. în scopul de a se solicita de la Guvern și Corpurile Legiuitoare, aceste drepturi.

Mai întâi suntem datorii a felicita pe membrii comitetului inițiator al acestei întruniri, compus din d-nii: Leonida Stere, Doctoru Petru, Dumitru Melinescu și Petru Georgescu, cari în comună înțelegere cu confracții noștri din Constanța, au isbitit a provoca două întruniri publice, una la Tulcea și alta la Constanța în aceiași zi și la aceiași oră.

Măreață idee, măreț act

De pe la orele 2 p. m., cetățenii începură a se aduna în localul întrunirii, așa că la orele 3 sala era tixită de cetățenii cari știu a-și da seamă de importanța chestiunii când d. Leonida Sterea luând cuvântul a propus ca președinte al întrunirii pe d. Dumitru Melinescu, propunere care primită cu aplause și aclamată de întregul auditoriu.

D. Dumitru Melinescu, ocupînd fotoliul președențial, pronunță următoarele cuvinte:

Înainte de a vă mulțumi chiar pentru marea cinste ce mi aș făcut aclamîndu-mă ca președinte al acestei importante adunări, o imperioasă datorie îmi incumbă a vă ruga ca în picioare și descoperiți să ascultați citirea telegramei ce o adresăm M.S. Regelui Carol, sub a cărui glorioasă Domnie, Țara Românească a ajuns la progresele strălucite de astăzi și sub care s'a întrupat Dobrogea la țara mună.

D. Sterea invitat de președintele adunării, dete citire telegramei.

MAJESTĂȚEI SALE CAROL I

Rege al României

București

Astăzi cetățenii Tulcenii, însetați de dorința de a li se da drepturile politice și astfel de a intra provincia Dobrogea în Cartea mare a României mume, la care este reanexată de 24 ani s-a întrunit spre a discuta modul cum ar trebui să ceară guvernului Majestății Voastre și Corpurilor Legiuitoare acest înalt drept constituțional.

Primul act de a consfinți această măreață întrunire, este ca să depunem la picioarele gloriosului Tron al Majestății voastre expresiunea devotamentului de supunere perfectă a cetățenilor solicitând protecțiunea Majestății Vóstre pentru realizarea acestei legitime dorinți.

Să Trăiți Majestate.

Trăiască Majestatea sa Regina.

Trăiască Altelele Regale Prințele Ferdinand și Prințesa Maria.

Trăiască Dinastia.

Trăiască România.

Președintele întrunirii

DUMITRU MELINESCU

În tot timpul cât a durat citirea telegramii o liniște perfectă a domnit și când s'a citit ultimul cuvânt, *un ura și să trăiască M.S. Regele Carol și Dinastia* a izbucnit din pepturile tuturor, inimile tuturor vibrând de un înalt entuziasm și patriotism.

Apoi d. Melinescu, în numele comitetului de inițiativă, mulțumește cetățenilor că au răspuns în număr atât de mare și că nici că se putea alt-fel, actul fiind măreț și ideia împărtășită de toată suflarea Dobrogei și apoi spune că are cuvinte să creadă de răușită, nădăjduind în guvernul Național-Liberal și mulțumind încă odată pentru aclamarea d-sale ca președinte al adunării, d. Melinescu vădit emoționat declară că va lupta fără preget la răușita idealului pe cari cu toții îl dorim și terminând, d. Melinescu dete cuvântul d-lui Leonida Sterea.

D. Sterea a demonstrat în culori foarte vii și bine simțite, importanța întrunirii, a explicat cauzele pentru care până astăzi guvernele țării n'au crezut sosit momentul de a se da drepturi politice Dobrogenilor zicînd că această stare de administrațiune excepțională putea în trecut a fi justificată, dar azi ar fi o utopie, ca astăzi după un sfert de secol de studii asupra Dobrogei în general, nu mai este permisă această situațiune nici de civilizația secolului, nici de continentul în care ne aflăm; asigurînd că de astăzi dată mișcarea spontană a întregii populațiuni pentru obținerea *drepturilor*

constituționale din țara noastră, o privește cu deplin succes mai ales că această mișcare merge paralel cu a confrăților din Constanța.

D. Sterea terminându-și cuvîntarea care a fost mult aplaudată, a dat lectură moțiunii publicată în prima pagină a gazetei.

Pana noastră este prea modestă spre a relata bucuria, sentimentele și devotamentul manifestat de adunare la cetirea moțiunii.

În urmă, s'a ales prin aclamare comisiunea care în comun acord cu acei de la Constanța, să presinte guvernului și corpurilor Legiuitoare, dorințele cetățenilor și după propunerea președintelui întrunirii se aclamă de întreaga adunare, ca delegații d-nii Leonida Stere, Dumitru Melinescu și Doctoru Petru.

D. Doctoru Petru mulțumește de onoarea ce i se face și cedează locul său propunînd pe d. Vasile Morțun deputat, care a studiat chestiunea și care în legislațiunile trecute a susținut acordarea drepturilor constituționale, populațiunii Dobrogene.

Propunerea d-lui Doctor Petru este primită cu furtunoase aplause și din pepturile tuturor ese strigătul de: trăiască Morțun.

Adunarea a primit cu mare entusiasm propunerea d-lui Doctor Petru, și aclamînd pe d. Morțun, cetățenii au cerut cu insistență ca și d. Doctor Petru să facă parte din delegațiune, așa că în urma insistenței cetățenilor a primit și d. Doctor Petru a face parte din delegațiune. Și înainte de a se ridica ședința, d. Melinescu propune a merge cu toții la palatul administrativ spre a manifesta și ruga pe reprezentantul guvernului în persoana d-lui Bastachi, cerîndu-i sprijinul său pe lângă guvern, propunere care a fost primită cu mare bucurie și un vădit entusiasm.

De la sala de întrunire, convoiul împunător și majestos format din cetățenii din toate clasele porni spre palatul administrativ, avînd în frunte drapelul tricolor.

În parcursul său, mulțimea ajungînd în dreptul locuinței d-lui Doxescu Președintele Tribunalului local, în trecere a manifestat prin urale repetate de trăiască magistratura, iar d. Dumitru Melinescu în cîte-va cuvinte bine simțite, ca reprobare faptului mișlesc al spargerei geamurilor locuinței integrului magistrat Doxescu, striga trăiască magistratura covinte care au fost subliniate de aplause și urări puternice de trăiască magistratura, trăiască d. Doxescu.

Mulțimea continuîndu-și drumul spre palatul administrativ, din ce în ce mai numeroasă și entusiasmata însoțită de dovezile de simpatie ale întregului oraș, ajungînd la palat și aci isbucnește din miș de pepturi uralele de trăiască guvernul, trăiască d. Bastachi.

Și pe cînd mulțimea continua a manifesta avînd privirea îndreptată spre ferestrele locuinței d-lui Bastachi, apare șeful poliției d. Paplica în

mijlocul mulțimei, comunicînd că d. Prefect cere ca o delegație să îi se prezinte spre a-i arăta dorințele cetățenilor.

Din nouă urale de trăiască guvernul, traiască d. Bastachi răspund comunicării și cetățenii într'un singur glas, delegă pe d-niș Doctor Petru, Melinescu și P. Georgescu cari să și prezintăe d-lui Prefect în salonul de recepție, unde d. Dumitru Melinescu a expus dorințele cetățenilor prin următoarele cuvinte:

Domnule Prefect,

Cetățenii Tulcei întruniți în scopul de a solicita înaltului guvern și Corpurilor Legiuitoare întinderea drepturilor politice și asupra Dobrogei, împlinesc o plăcută datorie de a-și manifesta sentimentele lor de supunere și devotament pentru guvern.

Încredințați că numai prin sprijinul guvernului și buna sa voință se va ajunge la îndeplinirea acestei mari și legitime dorințe, ei vă roagă prin noi și pe d-voastră, cunoscător profund și drept al acestei provincii să ne dați sprijinul D-voastră pe lângă Înaltul guvern pentru atingerea acestui mare scop.

Sub guvernul Liberal Dobrogea s'a reîntrupat la patria mamă, tot guvernului Liberal i se cuvine în prima linie desăvârșirea operelor: decretarea drepturilor politice și cetățenilor Dobrogei.

D. Prefect Bastachi a mulțumit delegațiunei și a făgăduit că va comunica guvernului dorințele cetățenilor Tulcenii și dovezile de simpatie manifestate cu atâta căldură și înțelepciune.

Mulțimea jos, continuînd cu uralele, delegații au rugat pe d. Prefect Bastachi a se arăta lor și pe d. Bastachi apărînd împreună cu delegații în balcon, mulțimea isbucnește într'un formitabil *ura trăiască guvernul, trăiască demnul său reprezentant.*

D. Bastachi atins de aceste repetate dovezi de simpatie mulțumește poporului făgăduind tot sprijinul său.

Uralele acoperă ultimele cuvinte ale prefectului care se retrage trimetînd un salut simpatic mulțimei iat d. Melinescu revenind în balcon mulțumește tuturor de demnitatea și liniștea cu care și-au manifestat dorințele și devotamentul lor, rugîndu-i a se retrage în liniște, păstrînd cu toți o plăcută amintire acestei mărețe zi.

Trebue să mărturisim lipsiți de orî-ce spirit de parțialitate, că rare ori n-a fost dat să vedem o întrunire la care entuziasmul n'a lipsit un singur minut de la început și până la sfârșit, și în care liniștea cea mai perfectă, patriotismul și înțelepciunea a fost nota caracteristică a acestei unice adunări ce a văzut orașul Tulcea.

Onoare cetățenilor Tulcenii.

■ „Dobrogea”, III, nr. 48, 24 ianuarie 1902: 2.

EXPUNEREA DORINȚELOR POPULAȚIUNEI DOBROGENE DIN JUDEȚUL TULCEA

Sunt 24 ani de la reanexarea Dobrogei la România mună.

De 24 ani, Dobrogea se guvernează și se administrează sub un regim cu totul excepțional.

Această situațiune creată Dobrogei la reanexarea ei, era pe deplin justificată; căci guvernul român trebuia mai întâi să studieze starea de cultură și sentimentele Dobrogenilor spre a combina mai în urmă modul cum s'ar putea introduce și în Dobrogea drepturile politice, spre a avea reprezentanți în Corpurile Legiuitoare.

Astă-zi însă, după un sfert de secol de studiu asupra stărei morale, materiale și etnografice a acestei provincii, nu mai poate fi menținută situațiunea excepțională actuală, fără a avea inconvenientul de a îndepărta poate, chiar sentimentele populațiunei, care până astă-zi s'au manifestat pe toate căile, că sunt români, simțesc românește, și au toate aspirațiunile românești.

Este timpul sosit, ca vocea și plângerea Dobrogenilor pe deplin justificată astă-zi se fie ascultată de Guvern și de Corpurile Legiuitoare.

Cetățenii din orașul și județul Tulcea, care formează cea mai mare populațiune a Dobrogei, căci represintă un număr de 123.000 suflete, între care 43.000 numai români, se cred îndrituiți a cere de la guvern și Corpurile Legiuitoare :

Să rădăce actualul regim excepțional și să se decreteze de către Națiune, reanexarea completă a Dobrogei la România mună, dându-se drepturile politice și ast-fel se va cimeta pentru vecie Dobrogea-României.

* *

Această moțiune redactată de comitetul de inițiativă compus din cetățenii: Leonida Sterea, Doctorul Petru Alexandrov, Dumitru Melinescu și Petru Georgescu, citindu-se în întrunirea publică de la 20 Ianuarie 1902, s'a aprobat prin aclamare generală și cu mare entusiasm. După care cetățenii întruniți au numit delegați pe domni: Vasile G. Morțun deputat, Leonida Sterea, Doctoru Petru Alexandrov și Dumitru Melinescu, spre a o presenta guvernului și Corpurilor Legiuitoare.

■ „Dobrogea”, III, nr. 48, 24 ianuarie 1902: 1.

MANIFESTAȚIA TULCENILOR

Maî întâi credem de datorie a da o mică lămurire.

Ziarele din țară, dând rezultatul balotagiilor de la 10 Noembrie, unele onorează lista d-lui Baboeanu-Droe ca conservatöre și lista d-lui Comșa ca

liberală, iar altele lista d-lui Baboeanu-Droe ca liberală și lista d-lui Comșa ca conservatoare.

De ce toate aceste pompoase denumiri?

Dobrogenii până azi nu se bucură de drepturi politice, nu-și au reprezentanții lor în parlamentul țării; singurul lanț care ne leagă de viața politică de țara mamă sunt – alegerile comunale – singura dovadă că și noi facem parte dintr'un stat constituțional, atât cât la reîncorporarea Dobrogei la țara mamă, a găsit chibzuit a ni se da de marele patriot Mihail Kogălniceanu, singurul cuvânt în mersul constituțional al țării.

De acest drept au făcut uz acum și Tulcenii.

Și nici noi, colecția gazetei este mărturie a iubirii de patrie și a principiilor politice Național-Liberale, nici noi nu ne-am permis a ne intitula de organ liberal, ci numai organ propagator și admirator al principiilor politice Național-Liberale.

Drept este că în Tulcea se face politică, că avem odrasle conservatoare ca și liberale; dar acestea se datoresc fie împrejurării că cei veniți din țară au venit cu aceste principii, fie faptului că unii cârmuitori ai Dobrogei au înjghebat o mână de admiratori; însă masa poporului nu-i nici liberală nici conservatoare, ci admirătoare a celor făptuite aci de cârmuitorii liberali ori conservatori.

Și vom expune purul adevăr, poporul Dobrogean este mai mult admiratorul Partidului Național-Liberal sub cârmuirea căruia Dobrogea a fost scoasă din sclavie și această admirație a fost mărită grație și d-lui Paul Stătescu fost prefect al acestui județ sub oblăduirea căruia s'au ridicat mărețe altare de rugăciuni și pompoase edificii de cultură națională, înlesnind comunicația cu întinse și solide șosele, considerând pe Dobrogenii ca fii ai aceleiași țări.

Afară de timpul ocârmuirii d-lui Paul Stătescu, guvernele țării ne-au dat uitărei fie prin trimiterea ca cârmuitori ai acestui județ a unor pensionari, fie a unora pôte deși pricepuți, dar căroră nu le-au lasat timpul necesar spre a se vedea concepțiile lor.

Ba din nerecunoșterea realității căzut'a timpul de urgie peste Dobrogeni, satrapia naționalistă care durată un amar de vreme și sub guvernul liberal ca și sub cel conservator, când legea nu mai exista, când desfrâul atinsese culmea, când nici onorea și nici avutul cetățeanului nu mai era garantat.

Dar să revenim la alegerile comunale.

La alegerile de la 3 Noembrie, s'a prezentat cetățenilor trei liste.

Una în frunte cu d. Elefterie Niculescu actual primar, a doua în frunte cu d. avocat Comșa, listă alcătuită de d. Bastache fostul prefect al acestui județ și a treia listă în frunte cu d. Baboeanu-Droe avocat proprietar, listă

formată din frunțașii cetățenii, unii foști consilieri și președinți ai consiliului județean sub cărmuirea liberală și susținută de comercianți și unii admiratori ai principiilor Național-Liberal.

La despuirea urnei a obținut: lista d-lui Elefterie Niculescu 100 voturi, lista d-lui Comșa 118 voturi lista d-lui Baboeanu-Droe 157 voturi, așa că neîntrunind nici una din liste majoritatea voturilor, s'a proclamat balotaj.

Să se știe că, guvernul central n'a pătronat nici o listă, lăsînd o deplină libertate ca cetățenii să-și aleagă ei singuri pe cei designați a conduce gospodăria obștească.

Lista d-lui Comșa de și se afișă ca guvernamentală, fiind alcătuită de fostul prefect Bastache înlocuitorul încă nu s'a numit – dat fiind că s'a făcut două schimbări de candidați nu pôte fi considerată nici ca lista fostului prefect.

La balotaj lupta a fost aprigă, lista d-lui Elefterie Niculescu fiind retrasă.

Lista d-lui Comșa a fost susținută cu tărie de unele sferi administrative și de așa porecliții naționaliști și numai așa se explică marele număr de voturi relative ce a întrunit.

Lista d-lui Baboeanu-Droe, pe lângă desfășurarea unei mari activități din partea candidaților, a mai fost susținută și de stimatul bătrân Leonida Stere un intransigent conservator, cum și de avocații Ionescu și Licheardopol și de veneratul Dr. Petru cunoscut democrat și persóna cea mai populară din Tulcea.

La despuirea scrutinului, lista d-lui Baboeanu-Droe a întrunit 228 voturi fiind proclamată aleasă, iar lista d-lui Comșa 175 voturi.

Cunoscut fiind rezultatul, cetățenii au înconjurat pe candidații triumfători și în masă au mers de au manifestat celor aleși și la factorii principali cari au condus lupta.

Sute de cetățenii avînd în frunte musica au manifestat la d. Gheorghe Vasiliu Ceorbă, apoi la d. Dinu Covanof unde s'a ținut mai multe discursuri, asemenea la d-l Baboeanu-Droe, Ștefan Constantinescu, Alexe Avramide și D. H. Petrof. În urmă au mers și și-au arătat simpatia lor d-lor avocați Lichiardopol, Leonida Stere, Al. Ionescu și în urmă d-lui Doctor Petru.

La d. Doctor Petru, a vorbit d. avocat Licheardopol arătînd marea dragoste și recunoștința cetățenilor pentru faptele sale umanitare și patriotice; la care d. Doctor Petru adresându-se cetățenilor le-a spus: În aceste momente prima noastră datorie este a ne gândi peste Dunăre și a mulțumi guvernului de faptul că am putut face uz de dreptul nostru și de acea vă rog a striga trăiască guvernul liberal, trăiască veneratul șef al guvernului d. D. Sturdza. La pronunțarea acestor cuvinte, entuziasmul a fost de nedescris, mai multe

minute s'a strigat trăiască Doctorul Petru, trăiască d. Sturdza și apoi cetățenii au delegat pe d. Baboeanu-Droe a da următoarele telegrame:

Domnului D.A. STURDZA

Prim-ministru

București

Orașul mă însărcinează să exprim, Excelență, mulțumiri pentru deplina libertate în alegeri.

Trăiască guvernul liberal.

N.S.

Baboeanu-Droe

Domnului G. PALLADE

Ministru Interne

Recunoscător guvernului pentru deplina libertate în alegeri, în numele orașului strigăm: trăiască România, trăiască guvernul.

N.S.

Baboeanu-Droe

Iată cum s'a efectuat alegerile la Tulcea, iată tot ce s'a petrecut.

Acestea expuse, ne adresăm ziarelor din țară, ca în iubirea lor către noi, să lupte pentru a ni se da drepturile politice, iar partidelor să conlucreze la decretarea acestor drepturi și atunci numai alegerile în Dobrogea vor putea fi considerate de liberale ori conservatoare.

Până la proclamarea drepturilor politice – drepturi cari sperăm a nu întârzia – incumbă partidelor politice ce se vor perinda la cârma țării, a se îngriji și forma pionii lor propagatori – cultivând masa poporului prin actele lor de guvernare.

Iată adevărata situație.

■ „Dobrogea”, III, nr. 72, 15 noiembrie 1902: 1.

PRIMUL CUVÎNT

Se simțea în Tulcea necesitatea unui ziar, care în mod serios, să exprime nevoile și interesele locale, să discute și să susțină chestiunile vitale cari interesează nu numai orașul și județul Tulcea dar întreaga Dobrogea.

În acest scop, câți-va prieteni ne-am hotărât să facem să apară „Gazeta Tulcei”; ziar al partidului conservator. „Gazeta Tulcei” va discuta și susține orice idee sănătoasă ori de la cine va fi venită.

În deosebă, vom lupta cu toată energia și vom susține: Punerea Dobrogei pe picior de egalitate cu patria mamă prin acordarea drepturilor politice, facerea unui drum de fier care să lege Tulcea de Medgidia, modificarea legii pescuitului, revizuirea legii asupra proprietății imobiliare în Dobrogea, adică verificarea din nou a titlurilor de proprietate, colonizarea etc.

Într'un cuvînt, orî-ce nevoie, orî-ce nedreptate, venită ea de la orî cine, va găsi – atîta vreme cît va fi întemeiată – în coloanele „Gazetei Tulcea” o călduroasă susținere.

Aceste sînt chestiunile, destul de importante, credem, caî vor face obiectul discuțiunilor „Gazetei Tulcei”, idei susținute de amicul nostru d. avocat Mateescu-Buzău, în conferința sa de la clubul Partidului Conservator din Bucureșți, în ziua de 7 Decembre 1904, înaintea fruntașilor acestui partid.

Ca ziar conservator, vom apăra ideile partidului din care facem parte, fiind-că tot programul nostru de luptă și toate ideile, scumpe nouă, pentru caî vom lupta, sînt ideile Partidului Conservator.

Cu acest program, taî pe convingerea noastră, siguri de sprijinul tuturor cetățenilor și a tuturor celor ce doresc propășirea Dobrogei, dăm publicului „Gazeta Tulcei”.

■ „Gazeta Tulcei”, I, nr. 1, 1 aprilie 1905: 1.

DREPTURI DOBROGENILOR

Partidul Conservator, în marea întrunire de la Iași, prin vocea autorizată a venerabilului nostru șef d. G. Gr. Cantacuzino, și – măî înainte fruntașii acestui partid d-nii general Manu și general Lahovary, – a promis și a înscris în programul desfășurat la acea întrunire drepturi pentru dobrogeni.

Pentru prima oară, după 27 de ani de la realipirea Dobrogei către patria mamă, un partid politic se gîndește că a sosit timpul să cimenteze această realipire prin acordarea drepturilor politice și asimilarea întru tot a locuitorilor dobrogeni cu locuitorii din restul țarei.

Era negreșit o anomalie ca această parte – cea măî frumoasă și cea măî bogată poate – a țarei Romînești, să măî rămînă încă multă vreme sub regimul excepțional care a guvernat'o măî bine de un sfert de veac.

Era o anomalie ca, această populațiune foarte harnică și supusă, care în tot'd'auna și-a împlinit cu prisosință datorile către patrie, să fie uitată cu desăvîrșire, să nu se poată bucura de aceleași drepturi, după cum este supusă acelorași îndatoriri.

Partidul Conservator, a văzut această nedreptate și a căutat să remedieze răul, înscriind în programul său de guvernământ acordarea drepturilor politice locuitorilor acestei provincii.

Prin aceasta Partidul Conservator și-a câștigat nu numai iubirea populațiunei dobrogene, dar și un drept la recunoștința întregii țări.

Acordarea drepturilor politice Dobrogei va fi faptul cel mai glorios prin care partidul conservator își va încununa faptele glorioase și marile servicii aduse patriei.

Avem toată încrederea că acest punct din programul guvernului conservator, se va traduce cât de curînd în fapt împlinit și că promisiunea dată de veneratul șef al guvernului și Partidului Conservator nu e o promisiune vagă ca cele cu cari atîta amar de vreme Partidul Liberal a amețit țara.

Avem asemenea încredere că stimatul nostru prefect d. Dimitrie Hagi Anton, reprezentantul partidului și guvernului conservator în Tulcea, va depune toată energia sa, pentru ca, cu un moment înainte, să se aducă la îndeplinire visul dobrogenilor, cîștigîndu-și ast-fel iubirea, stima și recunoștința tulcenilor.

■ „Gazeta Tulcei”, I, nr. 1, 1 aprilie 1905: 1.

O LĂMURIRE

Eră a apărut și s'a vîndut pe străzile Tulcei cu gologanul ziarul „Dobrogea liberală”. Cînd ni s'a comunicat, acum cîte-va zile, despre apariția sa, ne am bucurat că în lupta ce întreprindem vom mai avea un tovarăș – și bucuria noastră era cu atît mai mare cu cît speram că în jurul „Dobrogei liberale” se vor aduna cîte-va pene serioase.

Spre marea noastră surprindere însă, vedem în fruntea pomelnicului ziar o notiță care ne dă măsura inconștienței celor grupați în jurul său. D-lor, cu litere groase, anunță că singurul ziar autorizat de gruparea liberală locală este „Dobrogea liberală”, căutînd prin aceasta să stabilească oare cum un monopol necunoscut pînă acum în nici o țară, – monopolul sentimentelor.

Sînt greșiți.

Și pentru că s'a precipitat făcînd, mai mult inconștient această greșeală, le aducem aminte cele ce am spus în primul numpr al ziarului nostru: „*Propaganda*” este organul local pus în serviciul guvernului și Partidului Național-Liberal, nu în sprijinul său la dispoziția unor politicieni locali cari, din diferite motive personale merg pînă acolo că și permit a-și însuși și ceia ce nu e al lor.

Să se știe dar că monopolul liberalismului nu există în țara noastră și nu d-lor îl vor putea introduce.

Noi continuăm a fi organ al guvernului și Partidului Național-Liberal, căruia ne-am devotat încă de la aparițiune.

De alt-fel e bine să spunem că nu toți liberalii locali s'au entuziasmat de apariția „Dobrogei liberale”.

Și cu aceasta credem că nu vom mai avea nevoie de a mai reveni.

„Propaganda”

■ „Propaganda”, I, nr. 2, 12 aprilie 1907: 1.

IAR PARTID CONSERVATOR

Vorbim într'un articol despre armonia conservatoare din localitate. Dăm mai jos convocarea, al cărei rezultat a fost răfuiala rămasă de pomină:

Stimate Domnule,

În preajma intrării Dobrogei în constituțiune, unul din punctele trecute în programul de muncă al Partidului Conservator, mai mulți cetățeni alegători din Tulcea, încercăm să grupăm în jurul steagului un număr cât se poate mai mare de cetățeni, cu tendința ca de la acest mănunchiu de oameni de seamă, dornică de muncă, pe terenul principiilor, să zămisliască un minut mă curând constituționalizarea Dobrogei.

Legile esecptionale să înceteze.

În Tulcea se impune cu atât mai mult alcătuirea Partidului Conservator, cu cât noi lucrăm în vederile întregii alcătuirii conservatoare, și cu atât mai mult cu cât gruparea liberală se pretinde formată în Tulcea, deși fruntașii liberali (gruparea de la centru) nu recunosc încă vremea prielnică pentru intrarea Dobrogei în constituțiune.

Convinș, stimate domnule, că sunteți și d-v în vederile noastre, avem onoare a vă ruga să bine-voiți a lua parte la întrunirea din sala „Aivazian” în ziua de 31 Mai ora 5 p.m. când așteptăm luminele d-v cu prilejul discuției proiectului de statute a grupării conservatoare din Tulcea și a punctelor din programul viitor.

Primiți vă rugăm Domnule, asigurarea osebitei noastre considerațiuni.

Delegații aleși în întrunirea de la 24 Maiu.

(ss) Șt. BORȘ, BABOEANU-DROE, A. IONESCU, AL.
CALAFETEANU

Mai e nevoie de comentarii?

■ „Dobrogea liberală”, II, nr. 20, 6 iunie 1907: 1.

SCRISOARE ADRESATĂ ÎN VEDEREA ALEGERILOR

După cele mai mari stăruințe puse, fiind peste putință ca d. Elefterie Nicolescu să-și fie angajamentele luate și să meargă în alegerile comunale în unire cu rezoluția clubului liberal din care face parte, următoarea scrisoare a fost adresată d-lui Bălteanu, girantul prefecturii, ca explicație a evenimentelor:

Domnule Prefect,

Știți prea bine cu ce însuflețire pornisem la luptă acum doi ani împotriva unei administrațiuni prevaricatoare după vremuri și cu ce entuziasm dam rînd înaintea tuturor celor mai în vîrstă de cât mine, hotărît să merg mîna în mîna cu fie care din amicii mei politici în apărarea aceleiași cauze drepte.

Am fost între cei d'întîi, dacă nu chiar cel d'întîi, care am dat ideea formării unui club liberal în localitate și credincios steagului am pus umărul la muncă îndurînd loviturile cele mai crude ale adversarilor cari s'au năpustit cu toată furia asupra mea, fără să cruțe nici un mijloc, permis sau nepermis.

Răbdam cu resemnare, căci aveam o singură credință: solidaritatea cu munca cinstită. Cînd puterile slăbiau, tăceam căutînd mijlocul să le reîmprospătez cu nădejdea oarbă că odată și odată dreptatea va birui. Mă devotasem cauzei liberale, pentru care mi-am închinat sufletul și cugetul socotind ca astfel voi afla cel puțin aprobarea tovarășilor mei de luptă. Luptam în sfîrșit, domnule prefect, cinstit, căci credeam pe toți oamenii cinstiți.

Din nefericire însă, vremea îmi dovedește pe dos. Sunt unii cari cred că sacrificiile și munca tuturor nu înseamnă nimic față cu dorințele sau ambițiunile lor și constat cu mirare că azi își calcă cu îndrăzneală cuvîntul rupînd orî ce solidaritate cu coreligionarii politici, cu intenția chiar de a-și îndrepta privirile tocmai adversarii de erî, compromiși și după opi nia publică și după dispozițiile codului penal.

Și pentru că d. Elefterie Nicolescu, presidentul clubului nostru, a avut inspirația nenorocită să pue tocmai „munca” ca temă pentru alcătuirea listei de candidați, cînd noi ceșu-lalși avem cu totul alte considerațiuni spre a-i găsi un loc și a mers cu sfidarea pînă să conteste drepturi netăgăduite, cea ce constituie o insultă la adresa membrilor și a clubului întreg, sîntem în drept atunci să-l întrebăm: în virtutea căreia cote solicită de la domnia voastră cu așa insistență locul de frunte și pentru ce acele ofense? Că în totdeauna, ca și acum, a căutat să profite de ostenelele altora fără un pic de grațitudine?

Nu, Domnule Prefect, aceasta nu o putem primi în numele celor mai elementare principii de cinste politică.

De acea, profit de ocasiunea că ne-ați chemat la o consfătuire intimă ca să semnalez această confuziune politică și vă declar formal, că în astfel de

împrejurări mă văz nevoit să refuz categoric, ca semn de protestare, să-mă mențin aderarea la o listă în cap cu d-sa, rugându-vă să faceți cunoscut această hotărâre irevocabilă tuturor celor în drept.

Nu trebuie îngăduit sub nici un cuvânt ca sfidările să fie încurajate și un om cu astfel de apucături, ori de câte voturi ar dispune, nu poate conta pe sprijinul nimănuia cu sufletul curat.

Sper ca și domnia voastră, ca și mai toți membrii dn club, ca și mine, veți împărtăși aceste vederi și -mă place să cred că veți urmări în acțiunea domniei voastre adevărata culoare politică spunînd cu toată energia, împreună cu profetul, celor rătăciți: „pocăința este urma vieței”.

Mulțumindu-vă de atenția și considerația ce dați grupărei noastre, vă rog, domnule prefect, să fiți încredințat de cea mai distinsă stimă ce vă port.

Sebastian TEODORESCU

Avocat

■ „Dobrogea liberală”, II, nr. 21, 30 iunie 1907: 1.

PROCES-VERBAL

Anul 1907 luna Decembrie în 6 zile

Cetățenii ai orașului Tulcea,

Văzând starea lamentabilă în care se găsește orașul și județul nostru, din cauza puținului interes ce ne au arătat guvernanții n oștri,

Văzând neajunsurile și nedreptățile cauzate orașului și județului nostru de administrațiile vitrege,

Văzând cum în loc de frăție, patima și ura și face loc printre cetățenii acestui oraș învrăjbiți de oameni fără scrupule și cu mintea nedefinită asupra intereselor generale și locale.

Considerând că numai prin unire, bună pace și armonie între toți cetățenii de bine a acestui oraș și județ să poate ajunge la realizarea dorințelor noastre a tuturor: îndreptarea stărei actuale prin îngrijirea mai de aproape de interesele orașului și județului nostru și inaugurarea unei ere de prosperitate.

În numele iubirii de țară, a credinței strămoșești și a patriotismului de care cu toții suntem și trebuie să fim însușiți.

În numele propășirii sub toate raporturile a orașului și județului nostru,

Cu, Frăție și Dreptate.

Ne propunem să luptăm pentru aducerea la îndeplinire a următoarelor dorinți:

1) Acordarea drepturilor politice pentru Dobrogeni și alipirea cât mai strâns a Dobrogei la sânul patriei mume. Iar până atunci, reprezentarea Dobrogei în Corpurile

Legiuitoare prin alegerea în cele l'alte județe ale țării, ca deputați și senatori, a patru cetățeni Dobrogeni – doi din Tulcea și doi din Constanța, bine înțeleși dintre acei cari au drepturi politice în țară.

2) Administrație locală mai bună prin oameni cunoscători și identificați cu nevoile și interesele locale ale orașului și județului nostru.

3) Legarea orașului Tulcea cu cele l'alte orașe ale țării prin Cale Ferată, Tulcea fiind singurul oraș din țară rămas izolat și în afară de bine facerile unei lesnicioase căi de comunicație.

4) Îmbunătățirea traiului orașului prin lucrări de edilitate, iluminarea orașului în mod sistematic și modern, alimentarea lui cu apă bună prin canalizare, pavarea străzilor sau cel puțin alinierea străzilor și facerea trotuarelor până în extremitățile orașului, clădirea localurilor publice și școlare necesare: Spital, Poșta, Primărie, Școli primare, secundare etc.

În sentimentele noastre de iubire pentru concetățenii și localitatea noastră.

Facem apel la toți oamenii de bine și cerem sprijinul tuturor.

Fără deosebire de culoare politică – întru cât nu avem drepturi politice ca Dobrogeni, și

Fără deosebire de naționalitate – toți fiind cetățeni ai patriei noastre „România”.

Într'un gând să fim uniți pentru realizarea programului ce ne am propus: maximul de bine general pentru orașul și județul nostru.

Vom fi fără preget și nu vom dezarma nici în fața calomniilor de se vor ridica, nici a invidiei de se va naște nici a amenințărilor de ori ce fel și de la ori cine s'ar incumeta a se servi de asemenea mijloace.

Tari pe credința noastră că vom reuși cu concursul tuturor oamenilor de bine începem lupta.

Ca organ de luptă și publicitate înființăm gazeta „Dorul Dobrogei” cu deviză „Frăție” și „Dreptate” organ al intereselor locale.

COMITETUL:

Dimitrie I. Mateescu-Buzău avocat și proprietar, At. Demirof comerciant, Șt. Ionescu comerciant și industriaș, Vasile C. Patriciu avocat, Const.R. Ventura avocat, D. Demirof doctor în drept, Leonida Ion avocat, Mișu A. Cialciff proprietar, I. Ioanide farmacist, A.G. Miaserian comerciant și proprietar, Ștefan Vartanian comerciant și proprietar, O.A. Hacıan comerciant, S.V. Gagauzof comerciant și proprietar, D.H. Stoicof comerciant și proprietar, Dobre Popa proprietar Toxof, St. Stănescu proprietar Toxof, Ioniță Nistor proprietar Toxof, R. Stroia proprietar Toxof, M. Avadic comerciant, A. Avadic comerciant, B.H. Avadic comerciant și proprietar, Ozias Marvovič comerciant și proprietar, Gușu Apostolescu, P.B. Parseghian comerciant și proprietar, M.M. Lipovič comerciant și proprietar, Jecu Ivanof comerciant și

proprietar, *Gheorghe Ioan* comerciant și proprietar, *I.S. Moroff* comerciant și proprietar, *I.N. Ganef* comerciant și proprietar, *Aron M. Lipoviă* comerciant și proprietar, *Ovanes Tomasian* comerciant și proprietar, *Jecu Costov* comerciant proprietar și industriaș, *Petru S. Cudriațov* proprietar și industriaș, *P. Veiss* comerciant și industriaș, *N. Stănculescu* fost ajutor de primar apărător, *Temistocle Radovici* comerciant și proprietar, *T. Vasiliu* comerciant și propr., *V.I. Prodanof* comerciant, industriaș și proprietar, *Vlad Gr. Radeș* antreprenor, *M. Petrescu* industriaș, *Un fruntaș Sulinean*.

■ „Dorul Dobrogei”, I, nr. 1, 21 februarie 1908: 1.

PARTIDUL NAȚIONAL-LIBERAL DIN TULCEA

Alegerea comitetului. - Membrii partidului. - Delegația la congres. - Telegramele d-lui Ionel Brăteanu

Partidul Național-Liberal din Tulcea lucrează cu activitate pentru ca constituționalizarea Dobrogei să-l găsească puternic și gata de a putea răspunde cu folos nouilor împrejurări.

În acest scop, membrii partidului s’au întrunit la 9 Ianuarie în saloanele Clubului din str. Carol când s’a încheiat următorul

PROCES-VERBAL

Astăzi 1909, Ianuarie 9.

Sub-semnații membrii ai Partidului Național-Liberal din Tulcea întrunindu-se în localul Clubului convocați fiind pentru a proceda la alegerea persoanelor cari să formeze comitetul Clubului, am ales în unanimitate pe d-nii: Elefterie Nicolescu, Nicolae Comșa, Ioan Nicolau și Gh. Dăianu.

Drept care s’a încheiat acest proces-verbal.

Elefterie Nicolescu, avocat; Nicolae Comșa, avocat; Gh. Dăianu, farmacist; Dumitru Melinescu, farmacist; Mihalache Petrescu, proprietar; G.N. Gheorghiu, avocat; Ioan Nicolau, industriaș; Minciu Marcof, comerciant și proprietar; Moise Petrescu, industriaș; Petru S. Cudriațov, industriaș; Ioan I. Grindureanu, pensionar; T.R. Panaitof, fotograf; Atanase Demirof, mare comerciant și proprietar; Macarie Fenoghenof, industriaș; I. Gălescu, pensionar; Gh. Lutzcanof, proprietar; V.D. Gospodiu, avocat; G. Nicola, mare proprietar și comerciant, Gr. Țuțoianu, Ioan S. Țuțoianu, proprietari agricoli și comercianți.

În aceeași ședință au fost aleși delegații cari au plecat în numele Partidului Liberal la marele congres din București.

*

* *

Ca răspuns la telegramele adresate d-lui Ioan I.C. Brătianu, cu ocazia numirii sale ca Prim-ministru, d. Elefterie Nicolescu președintele grupărei liberale din localitate și președintele Comisiunii Interimare, a primit următoarele telegrame:

D-lui Elefterie Nicolescu
Președintele Clubului Național-Liberal
Tulcea

Mișcat de călduroasele d-voastră urări, vă rog a primi și exprima membrilor Partidului Național-Liberal, viile mele sentimente. Regret din suflet că tocmai acum în aceste momente suntem lipsiți de marele sprijin ce-l găseam în experiența și autoritatea d-lui Dimitrie Sturdza. Nu mă îndoiesc însă că urmând pilda d-sale și cu concursul d-v și a tuturor oamenilor de bine, vom putea răspunde la greaua noastră însărcinare.

(ss) Ioan I.C. Brătianu

*

D-lui Elefterie Nicolescu
Președintele Comisiei Interimare
Tulcea.

Vă mulțumesc din inimă pentru călduroasele urări ce bine-voiți a-mi trimite în numele Comisiunii Interimare a orașului Tulcea.

(ss) Ioan I.C. Brătianu

■ „Lupta”, I, nr. 2, 15 ianuarie 1909: 3.

ÎNTRUNIREA LIBERALĂ

- Chemați de Partidul Național-Liberal, cetățenii Tulcei se adună spre a mulțumi guvernului pentru împrumutul acordat -

Cuvântările. - Telegrama către d. Prim-ministru. - Moțiunea pentru d. prefect

Convocați de partidul național-liberal, cetățenii Tulcei s’au grăbit să vie la întrunirea de Duminică la Aivazian spre a manifesta astfel mulțumirea și recunoștința populației oropsite de aici, pentru sollicitudinea ce în permanență ne’ a arătat-o actualul guvern în ultimul timp.

Cu toate că întrunirea n'a fost anunțată decît numai vr'o 3-4 ore înainte, sala Aivazian era foarte bine populată cu tot ce are Tulcea mai distins în toate ramurile activității. Au fost fruntași de ai comerțului și industriei, mari proprietari, profesori, avocați, institutori, muncitori agricoli și manuali, - toți adunați să sărbătorească succesul de a se fi putut – după o așteptare de 32 ani - obține împrumutul de 1.600.000 lei cu care se vor îndeplini în oraș cele mai vitale nevoi îmbunătățindu-se astfel starea sanitară și culturală a Tulcei.

Rînd pe rînd, în aplauzele adunării, au luat cuvîntul d-nii Elefterie Nicolescu, dr. Bizamcer, Brutus Cotovu institutor, Achille Dimitriu avocat, D. Timuș profesor și N. Comșa avocat. Oratorii au făcut bilanțul activității rodnice și a operilor folositoare ce s'au săvîrșit în ultimii doi ani de cînd în fruntea județului se află destoinicul prefect d. I.C. Atanasiu.

Trecînd apoi la chestia împrumutului, oratorii au făcut istoricul chestiunii apei și a sforțărilor pe cari în permanență le-au făcut toate consiliile comunale pentru a obține autorizarea acestui împrumut. După ce s'au arătat piedicile ce au întîmpinat toate administrațiile; au fost aduse cuvenitele elogii actualului prefect a cărui influență și autoritate au ținut la centru locul Deputaților și Senatorilor.

Arătîndu-se apoi avîntul pe care-l va lua Tulcea de pe umra nouilor gradioase lucrări ce se vor face de actualul consiliu comunal în frunte cu d. Elefterie Nicolescu, adunarea a votat și majoritatea celor întruniți au iscălit o telegramă către d. Prim-ministru *Ioan I.C. Brătianu* și o moțiune pentru d. prefect *Ion C. Atanasiu*.

Itată telegrama:

D-lui I.C. Brătianu

Prim-Ministru

București

Autorizarea și votarea de Corpurile Legiuitoare a împrumutului orașului Tulcea, atît de necesar marilor lucrări pentru aducerea apei, facerea de școli, canalizare, hale, cari vor contribui în bună parte la ridicarea stărei culturale și de salubritate publică a orașului, cum și construirea liniei ferate Tulcea-Medjidia, ce se face de Stat și care va înălța starea economică a întregului județ, - sînt noi dovezi de interesul și sollicitudinea ce D-voastră și Înalțul Guvern liberal pururea ne-ați arătat.

Noi cetățenii orașului Tulcea, convocați de comitetul Partidului Național-Liberal la o mare întrunire publică, azi 11 Aprilie cor., mult recunoscători D-voastră și Înalțul Guvern, vă rugăm respectuos a primi expresiunea viilor noastre mulțumiri și a nestrămutatului nostru devotament, cu dorința și speranța că începutul acestor lucrări, ca și desăvîrșirea lor terminare, să fie inaugurate tot de D-voastră ca șef al Guvernului liberal.

(ss) *El. Nicolescu, N. Comșa, Gh. Ștefan, C. Moisil, N. Ionescu-Dunăreanu, dr. Bizamcer, Achille Dimitriu, Sava Donceff, I. Nicolau, S. Wartanian, I. Pacioff, Gh. Daianu, D. Nițescu, G. Vasiliu, Gr. Musculiu, N. Ghinsberg, N. Berman, Moise Petrescu, Spiru E. Oracula, Gh. Cromidă, T. Caravais, G.N. Gheorghiu, I. Gălescu, G. Cialicof, A. Demiroff, Dr. Demiroff, Ivan I. Singhirliu, Gh. Dimitroff, Sigismund Braunștein, Nicolai Gorgos, Stoiciu N. Malcef, P.N. Lichiardopol, M. Marcoff, Brutus Cotov, Ioan Constantin, I. Bergman, I. Scultety, I.N. Vitanof, O. Caravias, D. Timuș, O. Grupper, Chiru Gh. Hiteff, Cristu N. Deneff, Sava I. Maslaief, O.A. Haciaș, C. Stumpf, Nicolae Vasile Grădinaru, Mihalache Petrescu, S. Vasiliu, Efrim P. Vladimiroff, Petro Vladimiroff, D.P. Scocef, Nicolai R. Crânjala, I. Strumschi, V. Popov, Victor Velter, Gh. Lutzcanoff, Dr. Vicol, Neuman, R.I. Ruseff, N. Pânzaru, Milo Cașanegri, N. Sotirescu, Iancu Leibovici, Ionom N. Gheorghiu, Petru S. Cudriașov, Bogdan Panoff, Atanase P. Ganef, Cristu Nicolaide, Hagi Iscriu, Alex. Sezonoff, Israel M. Neuman, D.H. Petroff, Ioan G. Vasilescu, A. Reichstein, Anastase Sotirescu, Ioan Crâstef, Stoian Crâstef, Nicolae Caragheorghie, Nicolae Ghilon, Teodor R. Panaitof, Tudose Sicrieru, Iacob Sotirescu, Vasile Popa, Petrea Hagi Zlateff, Ioan Bâzga, Sofron F. Simionoff, P.N. Lichiardopol, S. Vasiliu, Constantin Naghel, M.S. Tabacaru, D. Odjacoff, A. Vișan, Isac Milștein, Cencu Bacevaroff, Luca Sezonoff, Conon Graceff, Antrop Ermalai, Eosei Egorov, Adam Sezonoff, Avram Sezonoff, Iacob Sezonoff, Andrei Sezonoff, Gh. Zavalide, Hagi Teodor Voinov, Nicola Voinov, Stancu Chinef, Gr. Tuțianu, I. Grindureanu.*

Moțiunea către d. I.C. Atanasiu are următorul conținut și a fost înmînată prefectului de către o delegație aleasă de întrunire:

*D-lui Atanasiu
prefect Tulcea,*

Cetățenii chemați de către comitetul Partidului Național-Liberal la întrunirea publică azi 11 Aprilie c., apreciind eforturile pe cari le faceți de la venirea d-voastră în capul Tulcei, pentru a ridica oropsitul nostru județ atât din punctul de vedere economic, sanitar, cultural; dîndu-și bine seamă de rolul însemnat pe care a avut-o influența și autoritatea d-voastră personală în chestia autorizării comunei Tulcea de a împrumuta suma de 1.600.000 lei spre a face alimentarea orașului Tulcea cu apă, a se construi școli și baze, a se canaliza străzile - își exprima via lor mulțumire pentru concursul larg și important pe care l-ați dat Tulcei în toate împrejurările.

Convinși fiind că în cei doi ani de cînd administrați județul nostru, Tulcea s'a ales cu multe avantagii ca: începerea construirii liniei ferate, organizarea sanitară, înființarea Camerei de Comerț, buna organizare administrativă, etc. etc., - cetățenii Tulcei interpretează sentimentele întregii populații a acestui județ dorind a vă avea îndelungat timp încă de prefect, singurul prefect din cîți a avut județul nostru care a dovedit că are

dragoste și interes pentru nevoile locale obținând realizarea a atîtot chestiuni rămase de decenii fără a putea fi îndeplinite.

Urmează iscăliturile de pe telegrama către d. Prim ministru.

■ „Lupta”, II, nr. 55, 14 aprilie 1910: 1-2.

UN EVENIMENT POLITIC
*Proclamarea d-lui I.C. Atanasiu ca șef
al Partidului Național-Liberal din județul Tulcea*

Primirea la vapor

Joi, cu vaporul românesc, a sosit în localitate d. *I.C. Atanasiu* fostul nostru prefect.

La vapor d-sa a fost întâmpinat de foarte multă lume aparținînd tuturor claselor sociale: comercianți, profesori, institutori, medici, proprietari, etc.

D. Atanasiu, vădit emoționat de frumoasa și impunătoarea manifestație ce-i se face – și este întâia oară cînd se face la Tulcea o asemenea manifestație de simpatie unui prefect demisionat – a strîns mîna tuturor întreprinîndu-se cu fiecare în parte.

A plecat apoi la Palatul Administrativ unde, în tot cursul după mesei, a primit într’una lume care venea să-l asigure de prietenie și concurs necondiționat.

Banchetul

În aceeași seară, d-sa a luat parte la banchetul ce-i s’a oferit de Partidul Național-Liberal local.

Acest banchet a fost organizat în pripă. Cu toate acestea, el a fost unul din cele mai înălțătoare.

Căci rar s’a întîlnit la un banchet intim de partid, atîta însuflețire și atîta avânt, atîta spontaneitate în luare de hotărîri bune și înțelepte și unitate de vederi și aspirații.

Dar însemnătatea acestui banchet, aici la Tulcea, nu constă numai în faptul sărbătoririi muncii și activității cu rezultate bune a unui om, ci marea importanță a acestei manifestații *este dovada ce s’a făcut că oamenii de aici, atît de buliți, sunt oameni de caracter cari știu să înfrunte ori-ce neajunsuri pentru a sta alături de acei cari cu adevărat au lucrat bine, cinstit și cu spor pentru județul Tulcea.*

Și – cum a observat d. Atanasiu – toți acești oameni au avut să sufere, și – *personal și ca reprezentanți ai diferitelor bresle* –, neajunsuri de pe urma sistemului de administrație pe care l'a inaugurat d. Atanasiu.

Și ceea ce socotim noi că constituie marea însemnătate a acestui banchet, d. Atanasiu a definit-o în următoarea caracterizare:

Tulcenii, a spus d-sa, uită nemulțumirile personale când văd că ele n'au fost făcute din spirit de șicană, ci cu tendinți de îndreptare a lucrurilor. Tulcenii – acei pe cari toată lumea îi consideră nerecunoscători și numai de partea puterii – ei sunt de fapt oameni cari apreciază și știu să răsplătească toate acțiunile îndreptate spre binele obștesc.

Tulcenilor le trebuie însă un om ales și priceput și energic, cu bunăvoință pentru binele general dar și cu prestigiu, autoritate și trecere pentru a putea face ca tendințele sale să devie fapte.

Acest lucru l'a înțeles, cel dintăiu, d. *Elefterie Nicolescu* și într'un emoționant și captivant discurs, după ce arată personalitatea mare și enumeră faptele făcute aci de d. Atanasiu, *d-sa declară că Partidul Național-Liberal are nevoie de luptători tineri cari să fie conduși de un om energic, priceput și cu multă autoritate în lumea politică.*

Avem asemenea elemente în partid, a continuat să spuie d. Nicolescu. Să le dăm și un conducător care le trebuiește.

Eu sînt bătrîn și ori-cît de mult dor de muncă ași avea, nu pot lucra așa și atît cît trebuie.

În sănătatea d-lui Atanasiu, șeful de azi încolo al Partidului Liberal din Tulcea, a băut d. Elefterie Nicolescu.

Expresia emoțiunii produsă de spusele d-lui Nicolescu, s-a făcut d-lui Drăghici din Măcin. După ce a arătat în cuvinte sugestive calitățile d-lui Nicolescu, a făcut în numele tuturor, apel la d-sa de a-l vedea în totdeauna la dreapta șefului.

D. Drăghici a dat apoi cetirea unei declarații – iscălită de 35-40 cetățeni frunțași ai Măcinului – prin care aceștia cer proclamarea d-lui Atanasiu ca șef al liberalilor.

În toastul frumos ca formă și bogat ca fond pe care l'a ridicat d. N. Comșa, decanul Baroului, d-sa a pus în evidență însemnătatea faptului că s'a cîștigat pentru Tulcea un bărbat politic de mîna întîi, un luptător de talia d-lui Atanasiu, un om plin de talent, drept și energic.

D. *Achile Dimitriu*, cu cuvinte alese cari au cîștigat și cu o căldură care a mers la inimă, a vorbit despre însușirile populației dobrogene și de atașamentul ei sincer pentru oameni buni.

D-sa a închinat pentru Ion I.C. Brătianu, care a știut să câștige un element de valoare d-lui Atanasiu pentru Tulcea.

D. farmacist *D. Melinescu*, într'o limbă literară, arată ne folosul oamenilor cari se lasă atrași numai de interese.

Bea pentru aleșii – oamenii cu vază, autoritate și greutate cari au rămas în Partidul Liberal pe care-l felicită că a scăpat de elementele nefolositoare.

Discursuri pline de avânt și idealism, au mai fost ținute: pentru pătura țărănească și pentru votul universal de d-nii avocați *Al. Lascarov* și *I. Drăghici*; pentru activitatea depusă de – *d. Atanasiu* – în folosul veteranilor și școlii de către *d. Brutus Cotovu*; pentru primarii și secretarii comunelor rurale de *d. C.M. Țigău*, avocat; pentru presa și pentru redactorul ziarului „Lupta” *d. Alex Kobler* au toastat d-nii *I.C. Atanasiu* și *Achile Dimitriu*.

D. I. Nicolau, președintele Camerei de comerț a toastat apoi pentru *d. Atanasiu*, asigurându-l de concursul comercianților și al meseriașilor; pentru consilierii județeni a toastat *d. I.C. Atanasiu* iar *d. E. Nicolescu* a băut pentru consilierii comunali; *d. Atanasiu* a toastat pentru d-nii Elefterie *Nicolescu* și *D. Melinescu*; *d. Achile Dimitriu* pentru *d. Iancu Pacef* etc. etc.

*

* *

A vorbit – pentru a răspunde cuvântărilor – d. I. C. Atanasiu. A fost un discurs în care vibra emoțiunea. A fost cuvântul bărbatului politic cu răspundere, cunoscător de ceea ce trebuie, știutor de cât se poate, conștient de puterile sale și în măsură să aprecieze valoarea și puterile celorlalți.

Discursul d-lui *Atanasiu* arată că programul său larg și democratic, opera d-sale mare și frumoasă sunt însăși opera și programul Partidului Național-Liberal.

Dacă dar asupra programului partidului, a cărui conducere i s'a încredințat, d. Atansiu s'a referit numai la cele spuse și făcute de cât se află aci, – asupra rolului fiecăruia în lăuntru partidului și asupra tacticii față de adversari, d. Atanasiu a expus pe larg și amănunțit cum înțelege d-sa să procedeze Partidul Național-Liberal.

Leali să fim cu adversarii noștri politici: să acordăm noului prefect tot creditul; să-l lăudăm și să-i dăm concurs la fapte bune, injurii triviale și atacuri nedrepte nu va avea să sufere din partea ziarului nostru sau din gura prietenilor noștri, – într'un cuvânt, să facem opoziție civilizată după cum am făcut administrație civilizată, dovedind că suntem un partid nu o grupare.

Dar să nu îndrăznească nimeni să încerce zădărnicierea operei noastre, făcute aici – cu sacrificii personale și cu impunerea locuitorilor la sacrificii, – căci Patidul Liberal – unit și disciplinat – va ști să împiedice asemenea tendinți.

Deasemeni să nu aibă să sufere partizanii noștri – după cum conservatorii și tachiștii n'au suferit sub administrația noastră. Căci ori-ce nedreptate ce se va face numai pentru că cineva este liberal, – făgăduesc că va fi reparată la revenirea noastră la putere. Și aceasta n'are să întârzie!

Și să se mai știe că dacă suntem civilizați cu oameni civilizați, vom zmulge însă pentru fiecare fir de păr atins la un partizan de al nostru, o întreagă chică de păr.

*

Discursul d-lui Atanasiu a fost întrerupt de dese și puternice aplauze. Așistentii – toți cei mai distinși cetățeni și oameni cu greutate – au aprobat spusele șefului liberal.

Banchetul fiind pus la cale pe neașteptate și în ultimul moment, ziarul era tot mai lucrat, astfel că regretăm a nu fi putut rezerva loc pentru a reda mai complect discursul d-lui Atanasiu, discurs care trebuie citit ca să-l cunoască toți.

Pregătim însă numărul viitor – care va apare îndată după Anul Nou – rezervat special acestui important eveniment politic. Acolo vom da – după notele luate – discursurile și toasturile tuturor prietenilor noștri.

A.K.

■ „Lupta”, II, nr. 72, 1 ianuarie 1911: 3.

MANIFESTAREA DOBROGENILOR CU OCAZIA MAREI ÎNTRUNIRI A PARTIDULUI CONSERVATOR DIN CAPITALĂ, DELA 15 IANUARIE CURENT

Pe când Sala Eforiei gema de lume și de delegațiuni venite din toate părțile țării, pentru a asculta cuvintele fruntașilor partidului conservator, din întreaga țară mii și mii de telegrame salutau pe căpeteniile partidului, asigurându-i de devotamentul cetățenilor în opera de asanare începută.

În rîndurile ce urmează dăm loc telegramelor ce s'au expediat din județul nostru cu această ocaziune:

Telegrama cetățenilor tulceni:

D-lui Alex. Marghiloman

Ministru de Interne

Sala Băilor Eforiei-București

Cetățenii tulceni veștejind campania ce se duce de către opoziția coalizată contra celui mai cinstit și mai luminat guvern din țara românească, regretă că din cauza izolării și a greutăților de comunicație nu pot lua parte în număr mai mare la grandioasa întrunire de azi a Partidului Conservator.

Ne solidarizăm însă în totul la lupta ce o duce actualul guvern pentru stîrpirea abuzurilor săvîrșite de regimul trecut, asigurându-l de tot sprijinul și devotamentul nostru pentru săvîrșirea operei de asanare pe care cu mult patriotism și mare succes a inaugurat'o.

Ovid Buteanu, Haralambie T. Flamaropolu, Gh.T. Flamaropolu, Dumitru St. Nedelcu, D.P. Maloschitschi, Traian Catul, Nicolae Stoiu Nedelcu, I. Paceff, Ștefan Dumitriu, Peicu D. Odjacoș, Slave D. Odjacoș; Gheorghe Gh. Țârdea, Jelescu D. Cialicoș, Mihail Cialicoș, C. Thaler, Ștefan Pavloș, Chiru Gh. Hiteș, Iordan Dobreș, C.M. Stoianof, S. Pavloș, Hristu Calceș, P.A. Chirceș, Dimu Minciu, Petcu Minciu, C. Motomanca, Condrat Stumș, Mihail Cudreavșof, Constantin A. Constantinescu, Ivan Terp, A.O. Zadureanu, Dumitru I. Stoianăș, Simion Sifcoș, Isac Meilman, L. Chisilevschi, Aslan Leonida, Anton Teodorof, Zaharia Gheorghe, Gh.H. Stratioti, Efrim G. Zimbilschi, Diancu Stoianof, Iosef Egber, Petru H. Zlateș, N.I. Gabrașcu, Avram Vasilescu, Radu Gh. Medenicof, Gh.R. Medenicof, D.P. Scoceș, Iohan Spis, P.T. Stoicot, S.D. Șabanof, Iv. Petroș, Drăghia V. Vâlcoș, Ivan Săbieș, Petcu Alexieș, Vasile Șopof, Ivan Ivanof, Gheorghe Gh. E. Micot, Dumitru Simion, Petrache D. Ivanof, Nediu Paraschiv, Dumitru Mihinghieș, Stoicu Efdochim, I. Ionescu, Sava I. Caraivan, Petcu N. Doiceș, Ilie Trifon Dimof, Haralambie Dincu, Ivan Petrov, Vasile Martian, Stoicu A. Teodorof, Ivan Mineș, Țonciu Gheorghe, Nenciu Penciu, Ivan Ianeș, Gheorghe D. Pencu, Ivan Belencu, Gheorghe I. Vlașcu, Gheorghe I. Doiceș, Luca Morușov, Iosef Andreeș, C. Vasilieș, Teodor I. Lungu, P. Mihail, Neculai Ionescu, Gh. Ionescu, Constantin Ionescu, Gheorghe Pencu, Th. Voicu.

Din partea cetățenilor orașului Sulina:
D-lui Alex. Marghiloman - ministru de Interne
Șeful partid. Conservator din Tulcea
București

Conservatorii dela gurile Dunărei vă asigură de nestrămutată credință și vă trimit sentimentele lor de admirațiune pentru opera salutară ce guvernul a întreprins întru fericirea țării.

Aderăm cu toții la cele hotărâte de marea întrunire conservatoare ce are loc astăzi în București.

A. Petra, primar; D. Jalbă, ajutor, G. Livada, Gr. Constantin, econom I. Gheorghiu, V. Grumeza, P. Ștefăniță, Gr. Contoguri, P. Camberi, S.C. Vidopol, Rudolf Blanc, A. Neranzji, Hinterian, M. Scarlat, N. Irimia, Marcu Neiman, Moise Grimberg, B. Vidovici, I.C. Buiuca, Petru F. Ilarion, Adolf Vainberg, Paraschiv Ioan, Panait Alexandru, Iosif Toma, Neculai Tulea, Ioan Secăreanu, S. Vișan, P. Lujanschi, C. Hariton, V. Ichim, A. Mocanu, N. Mocanu, Nicolau Manoliu, Petro M. Timoftei, Moiseb Ivan, Timoftei Ignat, V. Antonov, Mih. Hariton, Filip Burungiu, Petrachi Manolachi, Teodor Hariton, Radu Crivăț.

Din partea cetățenilor urbei Babadag:

Domnului Ministru Marghiloman

București

Cetățeni ai orașului Babadag, viu interesați la grandioasa adunare conservatoare de azi, asigurăm guvernul de profundele noastre sentimente de admirație pentru dragostea și energia cu care lucrează în binele acestei țări.

Declărăm că ne unim cu moțiunea votată și ne solidarizăm cu toate actele acestui guvern.

I. Murgulescu, M. Teodorescu, D. Baltă, Stoian Teodoru, I. Popovici, C.N. Palos, I. Nicolescu, C. Mîndroviceanu, Chiriac Panait, I. Turută, Dobre Caramilea, D. Mibail, Ion M. Mibail, Iulius Grad, Avram Grad, Isidor Grad, Moritz Grad, Cristu Ioan, Nicu Cristu Ivan, Gh. Machedon, Ion Novic, A. Vagner, Costache Ion Olaru, Nichifor Andrei, V. Vagner, Ghenu Stanciu, Vasile Ilie, Simciu Ilie, Ștefan A. Tone, Anastase P. Anastase, Anghel D. Ivan, Hristu H. Pantelie, Stoian I. Ivanof, Tudor Dima, Costache Cristian, H. Vasilief, Hristu A. Hagiolu, Ghiță G. Dascălu, Marin Mibailov, Baiciu Baiu, Ivan Vlade, Coliu Alexandru, Dumitru Tarara, Coliu Dimu Camburu, Gh. Bacargi, Coliu Zamfir, Constantin Dreuttel, P. Petrescu, Vâlcu G., V. Popov, I. Mibăilescu, V. Mibăilescu, Dumitrache Gheorghe, Alex. Costin, judecător, Dr. V. Iorgulescu, E. Miclescu, Gh. Satmari, Economu Panait, N. Dragomirescu, Ștefan Jecu, V. Bomches, Gh. Jecu, Gh. Giolu.

Din partea cetățenilor urbei Măcin:

D-lui Marghiloman, ministru și președ. conservatorilor din județul Tulcea

București

Marea întrunire de astăzi a cetățenilor țării, fiind manifestațiunea sentimentului de recunoștință Înalțului Guvern conservator, care prin actele săvârșite a dovedit poporului dorul de bine în trebile țării, unindu-ne și noi locuitorii din Măcin cu moțiunea dela această întrunire, asigurăm solidaritatea noastră cu actele Înalțului Guvern. Să trăiți.

Vasile Constantinescu, Gh. Jalea, Șt. Popescu, Gh.I. Dinescu, I.B. Goga, B. Topoleanu, Ion I. Pătea, T. Neculan, Șt. Stoianof, P. Stegărescu, M. Anghelof, V. Neamțu, C. Petrovici, D. Jelescu, I.A.I. Barbu, Al.R. Barbu, Al.I. Barbu, N.I. Topoleanu, G. Teodorescu, D. Curșos, Tudorache N. Radu, T. Bârsan, Niță S. Alexandru, Gh.S. Gîndac, Ion Cireașă. N. Eiub, Ițic Axenfeld, Arif Gelal, Popescu, S. Lupescu, Tudorache S. Luca, V. Tudose, Al. Ionescu, Angheluță Diacu, Gh. Stoian, D. Sandu, M. Mihailof, Hagi H. Asan, Memet Efendi, Hafuz Ali Ibrahim, Ion Antonescu, Daut Zicri, Eiup Iusuf, O. Mela, I. Pandele, E. Enescu, I. Hristu, C. Topoleanu, D. Bosneagu, Teodor F. Tănase, N. Panait, Gh.R. Curșos, Ion G. Aslan, Eraclie G. Aslan, Al. Papadopol, Gh. Crist. Gîndac, H. Bărbușteanu, Al. Tînjală.

Din partea cetățenilor urbei Isaccea :

*D-lui Ministru Al. Marghiloman, președintele Clubului Conservator din Tulcea
București*

Subsemnații cetățeni ai orașului Isaccea, văzînd moțiunea dela marea întrunire a conservatorilor din capitală, o aprobăm în totul și ne solidarizăm complet cu actele acestui Guvern, alături de care totdeauna vom fi și pe care îl rugăm a duce pînă la sfîrșit lupta contra celor ce confundă avutul public cu avutul lor personal.

Ștefan Cardaș, președintele comisiunei interimare; Zisu Psaropol, vicepreședinte; Anton Iftimie, Ion Neamțu, Memet Hağı Cotoi, membri; Iancu Lazaroș, A. Naumescu, I. Diaconescu. N. Ionescu, fost ajutor de primar liberal, C. Avrigianu, I. Hacâ Sali Memet, Th Șerban, Chior Ali Tater, I. Strumschi, Gh. Beschia, Nechita Tanasă, Osman Hursit, Imam I. Mehmet, hoge, Gheorghe Rawnostof, Gh. Raiciu, Ali Tefic Ali, Abrașu Enică, Abrașu Simion, Ulian Cozmici, Chiriac Cozmici, A. Petrovici, I. Pavlencu, P. Petria, Dorică Donciu, Husein Iusuf, Avram Gheorghe, Isac Oiazi, Vasile Băluță, Gheorghe Stoiciu, Moise Bătmîndru, Șerban Ustu, Petrache Bozagi, Culia Niță, Enache Chelu, Hasan Tuisuz, Gh. Cardaș, Ion Cobzarenco, Tefic Dur Ali, Gh. Corici, Gh. Iordache, Petrea Ion, Livada Iani, Ioanide Vasile, Ilie Ion Mocanu, Neculae Eșanu, Mustafa Iusuf, Manole Ștefan Costache Nedelcu, Gh. Nenu, Orghei Ulian, Nicu Vasile, C. Popescu, Grigore Hasan, Husein Cobac, Dobrișan Dionise, Anhel Donciu, Garvănianu Ștefan, Diacu Greceanu, Evdochim Vladimir, Gheorghiu Dumitru, P. Elama, Tanasă Eftime, T. Gheorghiu, Florea Zibilianu, Simion Vaisman, Vasile Șerban, Trancaleț Grigore, Vaisinberg Ilie, Ioniță Rogojinaru, Șt. Petcu, Toader Zibilianu, Gh. Vulpe, N. Vulpe, Boris Ravnostof, Ștefan Stoiciu, Solomon Pomeranț, Simion Stoiciu, N. Chirciu, toți proprietari și alegători.

Din partea cetățenilor urbei Kilia-Veche:

*D-lui Al. Marghiloman, șeful Partidului Conservator din județul Tulcea
București*

Subsemnații consilieri comunali și cetățeni conservatori din Kilia-Veche, județul Tulcea, aderăm la moțiunea dela întrunirea conservatoare de azi din București, ne solidarizăm cu actele guvernului și reprobăm cu energie vandalismul desfășurat de opoziția-unită în întrunirea dela 8 Ianuarie curent.

Th. Serian, primar; I. Lesnic, I.I. Lujanschi, Costea Pocora, Dumitru St. Savlovschi, Iordan Kristef, consilieri; Ion Tolba, Vasile Lepădatu, Ion Talianu, S. Veinștein, P. Caramanliu, Ion Freitic, S. Vechsler, Grigore Boje, Elias Vechsler, M. Veinștein, Meer Abramovici, David Lapușner, Iosif Abramovici, Achil Lapușner, Morîț Abramovici, Simca Vitemberg, Dedu Lepădatu, Alexe N. Pendu, Ion M. Ciolacu, Gheorghe Lesnic,

P. Șumila, P.N. Baccela, Filip N. Baccela, Filip E. Baccela, Eftim Kirilot, N. Caloș, Ignat Zabara, Pavel Pașnic, M. Haimovici, C. Cristofor, Volf Haimovici, Neculai Fudulu, Sofron Chitic, D.C. Parmac, Nicolî Papadopol, Solomon Lîcher.

Din partea cetățenilor urbei Mahmudia:

D-lui Marghiloman, ministru de Interne

București

Consiliul comunal și întreaga populațiune a acestui orașel, din dragostea și recunoștința ce poartă guvernului și întregului partid conservator, care prin legile și proiectele sale atât de democratice tinde a aduce o nouă eră de prosperare tuturor claselor sociale și în special clasei muncitorilor, se unește în totul cu moțiunea ce se va vota astăzi cu ocaziunea întrunirii ce va avea loc în București, sala Eforiei și se solidarizează în totul cu actele guvernului.

Vasile U. Istrati, Dumitru D. Nicolai. Dumitru Bălan, Onofrei Matei, Geașpar Menariș, Hristu Dobre, Sava N. Istrate, Barbu Teodorescu, Gh. Ionescu, Dumitru Husărescu, Ioan Petrovici, Costică Belitorian, Tudor Marin, Zisu Solomon, Bercu Cohen, Haralambie Filat, Ion Damian, Calciu Damian, Fonia Istrate, Grigore Istrate, Irimia Trișon, Spiridon Trișon, Ali Fecmi, Omer Lutfi, Hagî Acai, Hîrșacai, Bagîș Memet, Abdula Bagîș, Șemși Isa, Culpedin Isa, Șaim Clîgher, Lazăr Dogaru, Ion Istrati, Vasile Dogaru, Trișon Vasile, Petre Franțușu, Vasile Alexe, Vasile Oprea, Radu Topor, Dumitru Bacal, Trișon Franțușu, Preotul Gotcu, Dumitru Naum, Simion Petraru, Ioan Tarara, Ion Bălan, Ștefan Știrbu, Hrișa Pacrat, Ioan Răboi, Vavil Procop, Vasile Luca, Ion Oniseu, Eftim Mocanu, Ion Caracudă, Iftim Filat, Vasile Hristea, Călin Bălan, Action Pancrat, Larion Vasile, Strul Veisman, Vasile F. Isirate, Nichifor Istrate, Ion Casian, Ion Grigore Duca, Vasile Arsenie, Gh. L. Istrate.

■ „Conservatorul Tulcei”, II, nr. 30, 10 februarie 1912: 1.

POLITICA

SITUAȚIA LIBERALILOR DIN TULCEA

Interview cu d. Achile Dimitriu

Animozitățile din sânul partidului. - Atitudinea ziarului liberal «Lupta». - Oficiosul partidului liberal, pamflet ordinar. - Primele alegeri parlamentare. - Declarații importante

Cititorii noștri își amintesc desigur de animozitățile de cari am vorbit că există în sânul Partidului Liberal. Am arătat și altădată, că d. N. Comșa,

care e vicepreședintele clubului local, se crede locțiitor de șef, pe când d. A. Dimitriu, fruntaș liberal și membru în comitetul executiv al partidului, îl consideră ca un simplu administrator intern al clubului.

Astăzi aceste animozități au mers atât de departe, încât ne e dat să asistăm la spectacole din cele mai nostime și anume: ziarul „Lupta”, oficiosul Partidului Liberal tulcean, încăput pe mâna unor iluștri necunoscuți, a părăsit de mult politica de principii a partidului, și în loc să facă opoziție guvernamentalilor, servește interesele dizidenței conservatoare și ca culme a inconștienței, la fiecare apariție, vine cu informațiuni, articole și nuvele malițioase la adresa ... liberalilor.

Scandalizat de atitudinea acestui ziar, am întrebat de mult pe d. A. Dimitriu, care-mi răspuse că „Lupta” nu mai e oficiosul Partidului Liberal, ci un organ de scurgere a insanitațiilor tuturor veneticilor parveniți.

Astăzi, când suntem în ajunul intrării în viața politică, vroind să cunosc mai de aproape situația partidului național liberal, am crezut nemerit să obțin un interview dela d. A. Dimitriu, fruntaș local, membru în comitetul executiv al partidului și membru în comitetul de redacție al ziarului „Lupta”. Adresându-mă deci d-lui Achil Dimitriu, și întrebându-l care e situația partidului național-liberal, d-sa îmi răspuse :

- *Partidul nostru fiind format dintr'un bloc de oameni serioși și cu greutate, situația lui este din cele mai frumoase. Ca Dobrogeni suntem legați de acest partid prin recunoștință și în fapt ne vom manifesta aceste sentimente când nevoia o va cere.*

- Dar ca formațiune de partid, în fapt, există?

- *În Tulcea, formațiunile și situațiunile partidelor acum încep a se înfăptui; aceasta cu atât mai mult, cu cât, chiar dacă existau până acum grupări cu anumite vederi politice, totuși peste aceste grupări erau în neactivitate, întrucât nici n'aveau rațiune de a fi. Acum însă, când Dobrogea va fi scoasă de sub regimul legilor excepționale, când primele alegeri parlamentare bat la porțile României trans-dunărene, acum ar fi trebuit să avem în sânul nostru și elementele intelectuale serioase și independente, cari să ne vie în ajutor; căci, în principiu, prin omul politic, eu înțeleg pe bărbatul independent din toate punctele de vedere, căci numai el e călăuzit, în politică, de principii - la ceilalți împortând numai interesul.*

- Dar cu animozitățile din club, cum stați?

- *Deși n'avem un club format, căci nu înțeleg formațiune de club, când soarta lui e lăsată în mână unui om ca d. Comșa, care numai darul de a-și apropia partizani, nu-l are, și căruia trecutul politic prea i-a strepezit dinții, - cu toate acestea, atât în oraș, cât și în județ, avem prea multe simpatii.*

La noi, achizițiunile nu se fac cu arcanul, și aceasta denotă că, putem conta oricând pe seriozitatea acțiunii noastre.

V'am mai spus și altădată - îmi zise interlocutorul meu - că nici gazetă

oficială nu avem; „Lupta” nu mai e oficiosul partidului nostru. Ziarul „Lupta” a încăput pe mâna unor iluștri necunoscuți, absolut inconștienți, cari, în goana lor după căpătuială, au părăsit politica de principii, alunecând astfel pe panta gazetăriei de scandal. Cred că vedeți și d-voastră după cum toată lumea vede, că ziarul, care a servit interesele partidului național liberal, astăzi înlocuește pamfletul dispărut: „Vocea Pescarului”.

Va veni o zi, când toți „Dunărenii” vor răspunde de demnitatea acestui ziar.

În altă ordine de idei, d. Dimitriu îmi răspunde:

- Cea mai mare greșală - și o socot o greșală criminală, - este că preținșii politicieni în Tulcea n’au lăsat pe edili, nici pe prefecți, să intre și să continue acțiunile predecesorilor lor. Altfel, am fi văzut Tulcea scoasă din starea de orientalism în care se găsește astăzi.

Aci, trebuia o conlucrare comună, dezbrăcați toți de patimi, strâns uniți la un loc, să salvăm orașul și județul din toate punctele de vedere.

Din nefericire însă, cei cari puneau bețele în roate, erau tocmai acei cari nu au nici o legătură cu orașul, și cărora puțin le pasă de soarta Dobrogenilor. Nu uitați și de misiunea grea pe care o are un prefect la Tulcea, și din punctul de vedere național. Ei bine, în drumul lor, reprezentanții guvernelor totdeauna au fost împiedicați de aceste mici secături, așa că din cauza lor, ne găsim astăzi atât de înapoiți. La această stare de lucruri, au contribuit și guvernanții noștri, cari au neglijat Dobrogea în mod criminal.

- Ce credeți asupra viitoarelor alegeri?

- Asupra acestei chestiuni, în principiu pot spune că interesul cel mare al adevăraților locuitori ai provinciei ar fi ca cel puțin o jumătate din reprezentanții Dobrogei să fie recrutați dintre Dobrogeni în măsură de a stărui pentru ridicarea și înflorirea provinciei anexate; nu trebuie să ajungem să fim dați ca de zestre.

Părerea mea este, că alegerile vor avea loc cel puțin peste un an, de oarece, nici recursurile nu s’ terminate; oricând vor fi însă, cred că ele vor fi libere, căci conservatorii n’au interes să preseze alegerile în Dobrogea, ei având majoritate în parlament.

*

Acestea sunt importantele declarațiuni ale d-lui Achil Dimitriu, pe cari am încercat să le redau cât mai exact și pentru cari am mulțumit din inimă și în numele „Dobrogei jună”, distinsului meu interlocutor.

Delaistru

■ „Dobrogea jună”, VIII, nr. 8, 18 februarie 1912: 1.

O PRIVIRE GENERALĂ ASUPRA SITUAȚIEI PARTIDELOR DIN
TULCEA

Guvernamentalii

În sfârșit, după mari lupte și sacrificii pentru o cât mai largă încetățenire, astăzi ne putem mândri de numărul – marele număr – rămași odinioară, străini în țara lor, cari, au căpătat în sfârșit drepturi politice.

Într'adevăr, astăzi, când avem afișată lista totală a celor cărora li-s'a recunoscut cetățenia, putem jubila, văzând numărul cel mare al cetățenilor. Astfel, printre cei recunoscuți de astădată ca cetățeni, se enumeră și d-nii: Robert Flam, licențiat în drept, antreprenor, doctorul I. Bizamcer, Dima Covanof, comerciant-proprietar, Sava Doncef, bancher etc. – oameni, cari înainte au ocupat demnități și cărora, apoi, li se contestase dreptul la viață. Astăzi însă, când comisiunea pentru revizuirea drepturilor Dobrogenilor i-a redat patriei-mume, credem că aceste elemente vor fi folositoare provinciei anexate, dată fiind valoarea, capacitatea și greutatea acestor cetățeni, cari vor lucra pentru înflorirea și prosperarea județului.

Pe lângă acei însă, cari – zic ei, bieții! – *au câștigat* cetățenia, mai este unul care a câștigat: acesta este prefectul P. Sfetescu și împreună cu el, gruparea conservatoare din Tulcea. Într'adevăr, nevoia și grija, pe de o parte, prin care au trecut Dobrogenii, cu ocazia recunoașterii cetățeniei lor; pe de altă parte, *interesul* ce acesta le-a purtat, au făcut din d. prefect al județului un om simpatic, iar organizația conservatoare locală nu a avut de cât să profite de pe urma atitudinii conducătorului ei.

Nu am calitatea de a „peria” pe d. Sfetescu – aceasta o las în sarcina „Conservatorul-ui Tulcei” – dar, ca cronicar fidel, am fost dator să redau situația așa, după cum se prezintă.

Conservatorii-democrați

D. Sebastian Teodorescu, tânărul șef al tânărului partid, pare a-și fi dat seamă foarte bine, atunci, când acordându-ne un interview, ne-a declarat că d-sa nu înscrie în partid grupuri, – ci *indivizi* și numai după ce-i „cerne”.

Într'adevăr, gruparea tachistă din localitate, pare a fi supusă unei selecțiuni. Astfel, partidul de sub președinția d-lui S. Teodorescu, este compus din cei mai de frunte agricultori, cei mai cu vază comercianți, iar statul major, e compus din membri de capacitatea d-lui N. Lichiardopol, I. Panaitescu, V. Vârtolaș, C. Constantinescu, D. Timuș, St. Ionescu etc., oameni cari luptă fără nici o pretenție și cari, când interesele partidului cer, nu se dau în lături chiar de la sacrificii. Dovada aceasta am avut-o în timpul din urmă, când cu ocazia întrunirilor opoziției-unite, în campania pentru

răsturnarea guvernului, grupuri compuse din avocați, profesori, comercianți și plugari, în număr de câte 40-50, *fără foi de drum*, nesiliți de nimeni decât de disciplina de partid, răspundeau la strigătul de alarmă al partidului de la centru. Tachiștii tulceni au ținut să dovedească d-lui Take Ionescu că sunt oameni de caracter, și aceasta li s'a recunoscut de șeful lor de la Buucurești, atunci, când d. Take Ionescu le-a promis că îi va lăsa să se guverneze singuri.

D. Sebastian Teodorescu e mândru de organizația pe care o prezidează și privește viitorul cu încredere.

Liberalii

Se știe că, conducătorul național-liberalilor din localitate, a fost d. Elefterie Nicolescu. În ajunul plecării liberalilor de la putere însă, d-sa – zice-se –, din cauză de boală, cedă șefia d-lui I.C. Atanasiu. Cum însă, după aceasta d. Atanasiu s'a stabilit aiurea, d. E. Nicolescu s'a ocupat și se ocupă de partid, și mai puțin ca înainte.

Astfel, soarta grupărei liberale din Tulcea a rămas pe mâna d-lui avocat N. Comșa, fost primar, care e și vice președintele clubului.

Survenind oarecari neînțelegeri între d-nii N. Comșa și Achil Dimitriu, fruntaș al grupărei, au urmat informații malițioase la adresa acestui din urmă, strecurate în „Lupta”, din inițiativa – zice d. Dimitriu – a d-lui Comșa. Animositățile au mers prea departe și avură ca efect, retragerea – pentru moment – a d-lui Dimitriu, de la orice acțiune a partidului. Statul-major începând a se descompune, mai rămăseseră d-nii: C. Țigău, care e inofensiv, avocatul A. Lascarov, care stă și privește pe d. Drăghici, cum își ia interview-uri sie-și, și încă unul, care numai cînste nu poate aduce partidului liberal. Acesta e gimnasticul N. Dunăreanu, care a reușit să facă din „Lupta”, un organ al său personal, improșcând cu noroiul murdăriilor sale pe oameni străini de luptele politice. Astfel, administratorul pescăriilor din localitate, pentru că a refuzat a-i concesiona o gârlă de chefal, este înjurat de Dunăreanu în „Lupta”, ca la ușa cortului.

D.D. Melinescu, farmacist, om de o reală valoare, se zice, scârbit de această stare de lucruri, s'ar fi retras din comitetul de redacție al „Luptei”, așteptând venirea d-lui I.C. Atanasiu, pentru a pune capăt acestei stări anarhice. De altfel, avem asigurări formale din partea d-lui Atanasiu, în sensul că d-sa desaprobă atitudinea partizanilor al căror șef este și că în curând, când starea sănătății îi va permite, va veni să schimbe linia de conduită a ziarului, precum și să încerce o împăcare între partizani.

Aceasta este în general situația liberalilor din Tulcea. Sunt adevăruri crude pe cari le redăm, păstrând toată obiectivitatea și sângele rece.

Socialiștii

Tânăra grupare socialistă locală e încă în formațiune. Sindicaliștii de odinioară, în urma lezei contra asociațiilor, votată sub trecutul regim liberal, s'au convins că pentru a se putea menține, au absolută nevoie de a se constitui în partid politic; și s'au constituit.

Deși în cartea lor stă scris ca ei să se conducă singuri, totuși, conducătorul de fapt al socialiștilor tulceni este d. Sterian Grigoriu, muncitor. Rămas fidel principiilor sale, încă din trecuta mișcare socialistă, d-sa a lucrat la constituirea noului partid și în urmă stăruințelor depuse, mișcarea socialistă din localitate numără un considerabil număr de membri.

Toți sunt autodidacți; aceasta însă nu-i descurajează, ci din contra, îi face să citească mult. Ei țin regulat ședințe săptămânale, și când nevoea cere, convoacă și întruniri publice.

În rezumat, la Tulcea există un curent socialist, care tinde a lua proporții, mai ales acum, în urma recunoașterii cetățeniei doctorului Racovschy.

*

În numărul viitor vom căuta să redăm o privire generală asupra partidelor din Constanța.

Politician

■ „Dobrogea jună”, VIII, nr. 96, 21 aprilie 1912: 1.

DOMNILOR ALEGĂTORI,

Ora libertăților a sosit!

După atâtea nedreptăți și rele făptuite de Partidul Liberal cu ocazia încetățenirilor, Partidul Conservator, prin stăruința guvernului și a frunțașilor partidului, a făcut o lege nouă după urma căreia mulți respinși devenit cetățeni români.

Partidul Conservator, partidul dreptății, al cinstei și al ordinii în stat.

Partidul Conservator-Democrat, partid vîguros, eșit din popor, în care țara își pune toată încrederea, s'au unit frățeste pentru a contribui mână în mână la salvarea intereselor țării în timpurile turburi și războinice de azi.

Amândouă partidele au dat țării un **GUVERN NAȚIONAL** constituit din cei mai de frunte bărbați de stat.

CETĂȚENI,

E o datorie sfântă, e o chestiune de onoare pentru noi Dobrogenii de a dovedi un patriotism desăvârșit o iubire sinceră pentru țara Românească, sprijinind guvernul național, care azi conduce destinele țării.

Toti sântem fiii aceleiași țări, nici o deosebire între românii de dincoace și de dincolo de Dunăre.

La 1877 toți Românii și-au vărsat sângele pentru Dobrogea și pentru popoarele creștine din Balcani, azi când ultima formă de alipire a Dobrogei pe lângă țara mamă se consfințește, e rușine, e o trădare a se face deosebire între fiii aceleiași țări;

IUBIȚI ALEGĂTORI,

Toți însuflețiți de marele moment istoric în care se găsește Țara, votați numai pe candidații partidelor conservatoare unite.

Votându-i pe ei, sprijinți guvernul țării, îi aprobați vederile în chestiunile ce frământă tot neamul românesc, contribuind la mărirea țării.

Iată candidații guvernului:

COLEGIUL I CAMERĂ

A. CALAFATEANU, profesor, mare proprietar

C. FORTUNESCU, doctor în drept, fost deputat

COLEGIUL II CAMERĂ

SEBAST. TEODORESCU, fost primar, avocat

COLEGIUL III CAMERĂ

DEMETRU NEGULESCU, profesor universitar

COLEGIUL I SENAT

ȘT. BORS, proprietar, fost primar al orașului Tulcea

SCARLAT LAHOVARY, fost deputat, mare propr.

COLEGIUL II SENAT

MIHAIL SIPSOMO, avocat, mare proprietar

Semnul nostru este Steaua

CETĂȚENI ALEGATORI,

Odată cu primele alegeri parlamentare în Dobrogea, a apărut pe stradele Tulcei, figura hidoasă, cu inima mai neagră ca fața, a banditului Jenică Atanasiu, care, după ce mai bine de doi ani cât a administrat nefericitul nostru județ, lovind în dreapta și în stânga pe locuitori și interesele lor, vine acum să le solicite voturile pentru a fi trimis în sfatul țării.

Pentru că nu cumva să fiți induși în eroare prin reclama americană a acestui trist personaj, vă amintim mai jos numai câteva din faptele sale

sălbatic, fapte pe cari de altfel le cunoașteți și d-v., făcând același lucru și pentru colegii săi de candidatură:

1. Jenică Atanasiu, *descendentul iluștrilor Tanos Afendis și Atanasios Bambulis, de origine fanariotă, pripășit prin Galați și ridicat pe spinarea muncitorimei. Încorporat ca generos la liberali, după câți-va ani venind prefect de Covurlui, a umplut temnița și beciurile poliției cu foștii săi tovarăși muncitori, pe cari i-a maltratat și schingiuit pentru ideile pe care el singur le băgase în capul lor. Asasinul țăranilor, după ce i-a îndemnat la răscoale, venind prefect, a dat ordin să tie împușcați. De atingerea mâinilor sale pline de sângele nevinovat al celor răsculați orice om cinstit trebuie să se păzească. În baza tuturor acestor mari însușiri, guvernul celor trei bandiți Brătieni, oamenii Răteștilor și ai tramvaiului, l'au trimis în 1908 să administreze județul Tulcea!*

Știți toți cum a administrat nefericitul nostru județ. Înconjurat de canalii ca căpitanul Schipor, teroriza populația întregului județ lovind în toate părțile, legând preoții și batjocorind tot ce reprezintă cinste și demnitate. Comerțul a fost pus iarăș la grea încercare prin faptul că banditul dela prefectură, proteja și încuraja pe nebunul doctor Babeș, care risipea, aruncând în Dunăre, averea comercianților.

Sub același Jenică Atanasiu, funcționa la Sulina, ca comandant de sergenți, un anume Costache Zamfir, prietenul său din Galați, proxenet de meserie, și care nu se îndeletnicea acolo decât cu nobila meserie de a trimite fete în Egipt. Într-una din zile, pe când protectorul său lipsea, fiind dus în concediu, descinde la Sulina inspectorul general al polițiilor din țară d. Romulus Voinescu, care, constatând rușinoasa îndeletnicire a comandantului de sergenți, îl destitue imediat. Ce credeți că s'a întâmplat? Sosind Jenică Atanasiu din concediu, aleargă imediat la București, și obține reintegrarea în funcțiune a lui Costache Zamfir.

Ce probează dar aceasta, dacă nu o complectă complicitate cu subalternul său, în practicarea mîrșavei meserii de proxenet!!!

Ca bun gospodar, s'a manifestat iarăș în deajuns tristul personajiu de care ne ocupăm: priviți palatul de Justiție, opera sa, care înainte de a fi terminat, a crăpat și amenință să cadă. Este un monument neperitor al activității edilice a aceluia care vă solicită voturile!

A continua să înșirăm toate banditizmele, fără-de-legile acestui fanariot, ar fi credem inutil. Treptat, treptat, le-am adus pe toate acestea la cunoștința cetățenilor. Să mai vorbim și de alții :

2. Nicolae Comșa, *candidează la colegiul al III-lea de Cameră. E atât de popular încît nu se poate zice că nu era indicat pentru acest colegiu! A fost primar al Tulcei, din păcate și pentru el și pentru oropsitul nostru oraș. S'a ilustrat printr'o totală lipsă de activitate și prin recepționarea de mai multe ori a unor cantități de pietriș, gheșeft pentru care era să fie dat pe mîna parchetului. A scăpat însă ca prin minune. La primărie există și azi procesul verbal prin care consiliul cerea trimiterea sa înaintea Justiției.*

A făcut faimoasele trotuare de lavă, cari i-au atras spirituala ironie din partea amicului său d. D. Melinescu de „laba lui Comșa” în loc de lava lui Comșa.

Pentru a se mări leafa d-lui ajutor de primar de pe atunci, Gheorghe Ș. Ciupercă, la 250 lei, și-a mărit-o și pe a sa cu 100, cu promisiunea ca acea sută de lei s'o doneze pentru pictura Catedralei. Credeți d-v. că a dat el benevol banii promiși? N'a făcut aceasta decât după ce a fost strâns cu ușa!

Să mai vorbim și despre alte afaceri la fel ? Nu, trecem la altul:

3. Dimitrie Melinescu, *farmacist, candidează la colegiul II de Cameră. El este faimosul descoperitor al mijlocului de a transforma chinina în tibișir și bismuth. A otrăvit populația județului cu medicamente falsificate. Pentru crima sa a fost condamnat de Justiție.*

Azi vă cere voturile, în puterea trecutului său ilustru!

4. Elefterie Nicolescu, *candidează la colegiul II Senat, bine înțeles cu aceiași intențiune cu care a trecut și pela primărie: să doarmă!*

A dormit o viață întreagă și dacă s'a trezit din când în când, n'a făcut decât prostii. Ajuns epoca senilității, în ultimul său primariat, s'a ilustrat cu lucrările de edilitate cari îi vor duce numele din gură gură, din generație în generație. Va fi obiectul curiozității posterității, care, văzînd lucrările executate sub primariatul său, s'ar întreba cu drept cuvînt: cine a fost idiotul care le-a făcut?

Ca și Jenică Atanasiu, fanariot de origină, are frați neîmpămînteniți; iar în tinerețea sa era întreținutul bucătăresei dela birtul Tranuli.

Toată Tulcea știe aceste lucruri.

Pentru moment să lăsăm oborul și celelalte și să ne ocupăm de:

5. Ștefan Nistor, *proprietar din Casimcea. A exploatat o viață întreagă țărănimea și s'a îmbogățit pe spinarea ei. Asupra pămînturilor pe cari le stăpânește, sînt încă procese pendinte și desigur multe văduve și copii își plîng bucățica de pămînt înghițită de nesățiosul îmbogățit. Astăzi solicită voturile cetățenilor pentru binele obștesc.*

6. George Șerban, *Poartă acest nume de cîți-va ani. Numele său adevărat e Gheorghe Ciupercă, originar din comuna Vișiru, județul Brăila, sat reputat pentru hoții săi de cai.*

Este fiul ciobanului Șerban Ciupercă, pe care azi nici nu vrea să-l vadă, necum să-l mai andă, dovadă că și-a schimbat și numele!

A venit la Tulcea cu ochelari la pantofi, iar azi nu mai descinde din trăsură; e tipul clasie al parvenitului: egoist, rău crescut, brăpăreț, grosolan și îngîmfat.

E recoltat în partidul liberal tot din pepiniera socialistă dela clubul Sotir, pe ale cărui bănci dormea în lipsă de alt domiciliu. A fost, din păcate, ajutor de primar la Tulcea, acum vre-o 9 ani de zile. De atunci a stat la carantină, ca nefiind bun de nimic.

Astăzi însă s'a găsit bun pentru a candida la colegiul I Cameră.

Ce batjocură!

7. Sava Donceff, cămătar prin excelență. N'are nici un merit decât acela că e urât chiar de către conaționalii săi.

În colo un mare nimic, care completează lista nevolnicilor reprezentanți ai partidului liberal.

A fost ras dela cetățenie de către liberali, și în urma stăruințelor a fost admis de conservatori.

Din spirit de recunoștință s'a înscris la ... liberali.

Un caracter de bronz, demn de a fi luat de exemplu pentru viitoarele generațiuni!

Aceasta este, cetățeni, lista liberală, acestea sînt persoanele ce o compun. O mai completează înlănțuire a imoralității nici că se putea. Acum nu vă rămâne decât cînd vă vor solicita sufragiile să-i goniți, însoțind gestul vostru de un sincer și formidabil: huideo!!!

■ „Conservatorul Tulcei”, II, nr. 49, 7 noiembrie 1912: 1-2..

SITUAȚIA POLITICĂ ÎN DOBROGEA - LA TULCEA

Prin corespondența trecută semnalasem luptele pentru șefie în cele trei partide locale. Faptele vin să ne confirme exactitatea spuselor noastre.

În partidul liberal deocamdată dl. I.C. Atanasiu este stăpîn pe situație. Zilele trecute s'a instalat la Primărie comisiunea interimară sub presidenția sa și avînd ca membri pe d-nii Profesor Musculiu, O. Haciaș, I.M. Marcof și G. Sumarișcu comercianți. Ca viitor primar este desemnat d-l avocat Hențescu, fost deputat în ultima sesiune parlamentară. Acum d-sa nu și-a mai pus candidatura pentru parlament tocmai în vederea primariatului. De altfel dl. Hențescu era cel mai indicat pentru această demnitate, dacă nu prin alte considerente, cel puțin prin relațiunile de rudenie ce se pretinde că ar exista între d. Atanasiu și doamna Hențescu.

Cert este că d-l Atanasiu a învins pentru moment pe d. Stolojan în lupta de preponderență și spre a face și mai simțită victoria sa, a înlocuit prin devotați de ai săi pe mulți din partizanii Prefectului în diferite funcții. Se zice că d-l Stolojan mâhnit de această umilire și-ar fi dat demisia, dar că i s'a

răspuns fiind sfătuit să aibă puțină răbdare până după alegeri, când va fi confirmat în mod oficial șef al partidului liberal din Tulcea.

În vederea alegerilor, candidații liberali au ținut o întrunire publică în sala de conferințe din piața Sf. Gheorghe, cu care ocazie s'a anunțat în mod oficial și candidaturile astfel:

La Camera colegiul I d-nii avocați Șerban și Comșa, col. II El. Niculescu, col. III profesor universitar Basilescu. La Senat col. I d-nii Cociăș și Atanasiu, col. II profesor doctor Cantacuzino. Din cuvântările candidaților, n-au reeșit decât promisiuni vagi, tirade declamatorii și nimic altceva mai bun. Singur d-l Atanasiu și-a luat în mod public angajamentul de a lupta pentru ca Statul să creeze din proprietățile sale izlazuri atât în orașul Tulcea cât și în restul județului. De asemenea, s'a angajat ca să lupte ca Statul să ușureze situația pescarilor dându-le deplină libertate la pescuit. Făgăduielile sale au fost însă primite cu multă rezervă și chiar neîncredere de pescari, căci aceste promisiuni au mai fost făcute tot de d-l Atanasiu și anii trecuți, când a fost ales senator în opoziție, dar de atunci și până acum chestiunea pescărească n'a mai progresat cu nimic.

Un lucru care l-a cam pus pe gânduri pe șeful liberal este constatarea că sala întrunirii era prea puțin populată pentru o întrunire guvernamentală iar majoritatea cetățenilor era compusă din funcționari de ai primăriei, poliției etc.

Conservatorii au depus următoarele candidaturi:

La camera col. I d-nii Calafeteanu profesor și Ceapârău avocat. - Col. II Căpitan Andoniu.

La Senat col. I Șt. Borș și profesor Motomanca, iar la colegiul II Profesor Giurgescu.

Socialiștii au depus candidatura d-rului Racovschi la col. II de Camera.

Apoi mai sunt câte va candidaturi independente, acelea ale d-lor S. Stănescu fost învățător, la col. I. Camera și D. Timofti, învățător, la col. II Camera.

Tot ca independenți candidează și conservatorii-democrați Sebastian Teodorescu și Ștefănică Nestor la col. I Camera. Mai este vorba și de candidatura la col. I Senat a președ. Clubului conserv. Democrat din Tulcea, d-l Colonel Găiseanu. Partidul a fost oprit de d-l Tache Ionescu pentru a depune candidaturi oficiale.

Spre a-și asigura reușita, fiecare candidat dă asalt alegătorilor cu fel de fel de promisiuni, manifeste etc. se fac și se desfac carteli, proiecte de trageri pe șfoară. Unii au reușit să se facă de râs de pe acum.

De câteva zile Partidul Conservator Democrat trece printr'o criză care era să-l dea de răpă.

Hotărât lucru, d. Sebastian Teodorescu are maai mult noroc de cât... minte căci grație numai atitudinii energice a comitetului executiv în frunte cu d-l Colonel Găiseanu și secondat de un număr respectabil de partizani, a fost determinat în cele din urmă d-l Tache Ionescu să nu aprobe șefia d-lui profesor universitar Negulescu, care fusese proclamat șef de disidenții conduși de d-nii Lichiardopol și Timuș.

Ca răspuns la telegrama prin care comitetul executiv și vr'o 90 de membrii își anunțau demisia din partid, în caz când se va numi un alt șef în locul d-lui Teodorescu, d-l Tache Ionescu a răspuns că clubul rămâne tot sub vechea conducere.

În legătură cu aceste frământări ziarele conservator-democrate au publicat următorul comunicat:

Mai multe ziare au publicat diferite dări de seamă asupra unui incident care s'ar fi petrecut în clubul conservator-democrat din Tulcea, incident în cursul căruia d. Demetru Negulescu ar fi fost jignit de către d. Sebastian Teodorescu.

D. Tache Ionescu a convorbit eri atât cu d. Sebastian Teodorescu cât și cu D. Negulescu asupra celor întâmplate. Din aceste convorbiri a reeșit că s'a dat de ziare proporții exagerate acestui incident. De altfel, d. Sebastian Teodorescu singur a recunoscut că incidentul este regretabil și că n'a voit întru nimic să jignească pe d. D. Negulescu, pentru care are cea mai perfectă considerație.

De altă parte d. Demetru Negulescu, a adresat prietenilor săi din localitate următoarea scrisoare:

Vă mulțumesc pentru manifestarea de simpatie ce mi-ați arătat proclamându-mă șef al Partidului Conservator-Democrat din Tulcea. Regret că nu am putut să primesc această onoare, căci s'ar fi crezut că nu voesc să profît de incidentul ivit pentru a pune mâna pe o șefie în loc să caut întregirea partidului.

Vă rog să nu-mi puneți candidatura, pe care mi-o anunțați, la viitoarele alegeri. D. Take Ionescu, șeful Partidului Conservator-Democrat, v'a dat deplină satisfacțiune, luând direcțiunea efectivă a partidului din Tulcea și ar fi dacă ați persista cu candidatura mea, să comiteți un grav fapt de indisciplină față de șeful partidului care și-a luat angajamentul față de d. I. Brătianu de a nu pune nici o candidatură în județul Tulcea, pentru a putea da întreg concursul partidului liberal de acolo.

Reporter

■ „Dobrogea jună”, X, nr. 17, 15 mai 1914: 2.

GRANDIOASA ÎNTRUNIRE DE DUMINICĂ

Avântul general. - Cuvântările tov. Naumov, Sterian Grigoriu, Dr. Ghelerter și Dr. C. Racovski

Întrunirea care a avut loc ieri, după prînz și care s'a petrecut într'o atmosferă de însuflețire generală, a luat proporții grandioase. Pentru prima oară, poate, Tulcea vede o mulțime așa de mare asistând la o întrunire politică. Toată grădina localului Partidului era plină cu public încă înaintea deschiderii întrunirii. Iar pe la sfârșit nu mai încăpea nici în grădină nici în coridoarele sălii, jumătate din lume a rămas în stradă.

Cuvântarea tov. Naumov

Întrunirea se deschide sub președinția tov. I. Naumov care vorbește și cel întâi. El arată însemnătatea alegerii de poimînine și face apel către toți cetățenii să lucreze pentru triumful candidaturii Partidului Social-Democrat.

Aplauze unanime acoperă ultimele cuvinte ale oratorului.

Cuvântarea tov. S. Grigoriu

Al doilea vorbește veteranul mișcării socialiste din Tulcea tov. Sterian Grigoriu. El releva atacurile personale și calomniile care îi aduc lui și tov. I. Naumov. Candidatul liberal acuza de parazitism tocmai pe muncitorii cari trăiesc din munca lor. El spune – rmai departe – că pe săptămîna fac o pereche de ghetel promit d-lui Niculescu fac și lui o pereche de ghete...

– „Vocea din public”: Fă-i ghete strâmte.

– Da, voiu croi poimînine, d-lui Niculescu o pereche de ghete ca să-i facă șapte bătăături (*răsete și aplauze generale*).

Discursul doctorului Ghelerter

Tov. Ghelerter este întâmpinat cu aplauze călduroase care durează câteva minute, nevoiți suntem să dăm aci un rezumat din acest frumos discurs.

Cetățeni și Tovarăși,

Ghiciți cu toți taina, care mă aduce aci de așa mare depărtare. Viu ca social-democrat, viu ca evreu, viu și ca prieten al doctorului Racovski să sprijin candidatura domniei-sale. În acest oraș unde partidul nostru a strâns cel mai mare număr de alegători, trebuie să iese și primul ales socialist (*aplauze prelungite*). Puterea partidelor oligarhice este în minciuni și corupție. Agenți lor electorali sunt ca aceste lăcuste care, după spusele cronicarului, întunecă soarele și înegresc pământul unde este verde. Agenții electorali întunecă conștiințele și în urma lor rămâne corupția (*aplauze*).

Partidul liberal ca și celalte, nu se luptă pentru idei. El face apel la interesele individuale și meschine. Banul joacă și acum rolul principal. La Iași prefectul a schimbat la o bancă câte-va mii de lei în hârtie de câte 20. La ce scop alegătorii vor înțelege. Iată cum propagă liberalii programul lor de reforme (*aplauze generale*).

Oratorul citește un act al unui alegător, care conține pe de o parte o cerere de înscriere în clubul loca, iar pe cealaltă parte o cerere de împrumut de cinci sute de lei, la banca liberală locală (*râsete*).

Votul Universal

Există chestia agrară, există chestia evreiască, există chestia socială, toate acestea însă se strâng ca razele într'un focar de lumină, într'o singură și hotărâtoare reformă; aceia a votului universal egal, direct și secret (*toată asistența izbucnește în strigăte: Trăiască votul universal!*).

Starea țăranului și Votul Universal

Describe starea țăranului român din sate unde stăpânește cuvântul boerului și gărbaciul jandarmului rural. Critică sistemul electoral și întreabă: „Cine a dat claselor stăpânitoare puterea să împartă pe alegători în trei colegii parcă ar fi vorba de locurile unui cinematograf? Cu siguranță nu voi, poporul (*aplauze*). Dar aceasta este o nedreptate strigătoare. Toți vă duceți în armată și toți trebuie să aveți drepturi (*apaluze*). O pușcă un vot (*aplauze unanime și repetate*). Ați fost în mobilizare. Ați văzut voi acolo că colegiul întâiu să meargă în fruntea armatei iar cel al treilea în coada ei? din contra: colegiul I este la plăcinte înainte iar la războiu înapoi (*aplauze unanime*).

Oratorul continuă și în mijlocul aprobărilor generale arată în ce proporții enorme au sporit cheltuielile statului. Fiecare prunc încă din leagăn este un „birnic”.

Pentru aceste motive cerem votul universal egal, direct și secret. Liberalii însă opun lipsa de școală. Acesta este un șarlatanism politic, fiindcă acei care erau datori să dea școale, și'au făcut'o acum ei n'au drept să arunce poporului propria lor vină. Dovedește cu cifre statistice desproporție strașnică ce există dintre creșterea cheltuielilor statului și cheltuielile speciale pentru școală.

Chestia Evreiască

S'a spus că evreul este o primejdie, cu înlăturarea sa va scăpa poporul de exploatare, că unde evreii să înmulțesc populațiunea română scade. O fi aceasta adevărat! Acum se vorbește de reforme.

S'a vorbit oare cu ocazia revizuirii despre evrei? Nu. S'a vorbit despre boeri, s'a vorbit despre cămătări dela Banca Națională, s'a spus că latifundiare sunt cauza mizeriei țăranilor. De altă parte în Muntenia și Oltenia nu sunt evrei de loc aproape. Oare acest colt al țării este locul de fericire al poporului român? Acolo natalitatea scade și mortalitatea crește. Putem spune: cauza este oligarhia și jos cu ea. (*Jos! Aplauze*).

Antisemitizm

Antisemitizmul deci, apare nu ca o luptă împotriva adevăratelor cauze ale suferințelor poporului, ci din contra ca o diversiune, ca un mijloc de a ascunde adevărul. Naționaliștii vor să-și continue domnia dezbinând clasa muncitoare (*strigăte din public: Jos naționaliștii! aplauze*).

Cu toată ura și prigonire a antisemiților noi ne iubim țara cum voi iubiți aceste pământuri înecate în inundație, cum locuitorii din țările vulcanice își iubesc locul cu toate primejdiile la care le expune șederea acolo (*aplauze*). Lava care o scuipe vulcanul antisemit înăbușe viața noastră, dar noi mergem înainte, siguri de viitorul nostru (*aplauze*).

Chestiunea evreiască va fi rezolvată însă numai prin luptele poporului român.

Către evreii din Tulcea

Plecând dela Iași – și aci mă adresez către evreii din Tulcea – întregul meu gând se îndrepta către voi. Sunteți într'o situație fericită de a fi de folos și pentru poporul evreu de dincolo de Dunăre. Noi nu ne adresăm cu cerere regelui, nici politicianilor, ne adresăm cu jalba noastră poporului, care singur poate asculta durerea noastră și să ne ia apărarea noastră (*apl. prelung*).

Drumul vostru este indicat și datoria voastră este să dați votul pentru Partidul Social-Democrat (*aplauze unanime. Trăiască partidul Social-Democrat!*).

Voi sunteți rândunelele care anunțați venirea primăverii, exploratori curagioși care puteți cădea, dar deschizând drumul celor cari vin după voi; sunteți batalioanele care cad dar deschid calea victoriei (*aplauze unanime și generale*) luptați-vă ca să deschideți calea pentru noi. (*Aplauze*).

Votați pe doctorul Racovski

Sunt fericit cu cuvântul meu poate ajuta câtu-și de puțin candidatura tovarășului Racovski. Olandezul zburător a lui Wagner s'a aruncat în mare după ce a colindat toate țările după ce a văzut idealul său călcat. Doctorul Racovski, mai fericit decât Olandezul zburător, își vede idealul aproape de a fi realizat. A colindat și el toate țările a cules în Rusia, în Germania, în Franța, a cules pietre prețioase, a luat tactica solidă a democrației germane și

avântul celei franceze, a luptat peste tot dar s'a oprit aci în patria sa, pe țărmurile Dunărei unde sunt atâtea suferințe îngrămădite. El s'a oprit aci să puie la dispoziția voastră toate cunoștințele și toată experiența îngrămădită. Și el s'a aruncat în Ocean, în oceanul luptelor politice, ținând piept tuturor partidelor luptând pentru proletariat. Și mâine când va ajunge la mal dintâiul, va triumfa cauza noastră, va răsare lumină pentru toți.

Oratorul termină în mijlocul ovațiunilor generale prin strigătul:
Trăiască Partidul Social-Democrat. Trăiască cetățenii din Tulcea.

Discursul tov. Racovski

Întâmpinat cu aplauze prelungite și repetate candidatul Partidului Social-Democrat a început prin a exprima în mijlocul aprobărilor generale, speranția ca Marți seara partidul nostru va eși învingător din lupta electorală.

Progresele socializmului în județ

De altfel – *continuă oratorul* – indiferent de rezultatul alegerilor, noi ne putem mândri cu un progres mare. Pe unde a trecut partidul nostru, pe unde a răsunat cuvântul socialist acolo rămân urme neșterse. Conștiințele se trezesc, inimile se înalță, speranțele cresc și se pregătesc condiții pentru izbânda viitoare. Cu ocazia propagandei mele în județ, am constatat acest lucru precum am constatat și nefasta înrăurire ce a avut asupra sufletului dobrogean un regim polițienesc de 35 de ani. Acest regim însă nu încetează nici acum după ce ați fost declarați cetățeni; nici chiar în momentele alegerilor. (*Apl. generale*).

Teroarea polițistă în județ

Oratorul povestește dificultățile pe cari le-a întâmpinat în județ cu ocazia propagandei sale electorale. Povestește cum poliția din Babadag a oprit întrunirea cum același lucru a fost încercat la Măcin, și n'a reușit numai mulțumită ajutorului tovarășilor muncitori din Turcoaia cari, câte-va sute la număr, au ținut în respect autoritățile polițienești și au deschis aproape cu sila, un local pentru întrunire. A povestit oratorul și obrăznicile poliției din Isaccea, care a avut îndrăzneala să-i interzică de a se duce la mahala ca să distribuie foile volante ale partidului. Iar când tov. Racovski s'a dus, poliția s'a răzbunat asupra unei femei, bănuită de a fi găsit omul – de fapt, un vechi cunoscut a tovarășului Racovski – care l'a condus prin mahalalele orașului.

Liberalii pregătesc triumful monarhizmului iar nu al democrației

Văzând toate aceste – *continuă oratorul* – am înțeles cât a suportat suferințele populația dobrogeană de pe urma administrației. Cuvântul unui

polițai țin loc de lege; locuitorii sunt obsedați de ideea că poliția le va putea face ce vrea. M'am simțit umilit, mi-a fost rușine pentru populația dobrogeană când constatam că unii cetățeni nu îndrăzneau să se atingă de foile volante ce le lăsam pe mesele prăvăliilor lor și le lăsam acolo ca să treacă agenți ai poliției ca să le strângă. Liberalii pretind că vor să înființeze democrația în România, de fapt însă ei n'au încercat altceva decât să facă din cetățeni niște automați – n'au căutat altceva decât să pregătească triumful monarhizmului. (*apl. prel.*). Democrațiile se înființează nu cu gârbaciul polițienesc, nu prin contravenții aplicate cetățenilor opozanți, ci prin libertate care însă nu există în țara românească pentru enorma parte a poporului (*apl. repetate*).

Cine suntem noi și cine sunt ei

Oratorul trece la criticele ce se aduc partidului social-democrat prin presa locală și în întrunirile politice constatând că ținta principală a campaniei liberale, sunt socialiști și candidații lor. „Prin aceasta – *spune tov. Racovski* – liberalii arată că partidul de care ei se tem nu sunt conservatori, nu este partidul care vorbește în numele trecutului, ci este Partidul Social-Democrat, care vorbește în numele viitorului”. El continuă arătând că Partidului Social-Democrat se aduc patru feluri de acușări: *el este acușat* de a fi contra lui Dumnezeu, *contra proprietății, contra familiei și contra statului*.

Socialiștii și Religia

Oratorul răspunde la aceste critici arătând că socialiștii respectă credința religioasă a fiecăruia, că din contra ei caută să garanteze libertate religioasă pentru toți cetățeni, de a se ruga în bisericile lor și limba lor, socialiștii sunt singurii cari aplică tot ce în creștinism există nobil și înălțător cum este condamnarea războiului și cultivarea frăției. Din contra guvernele au făcut din religie o armă de asuprirea popoarelor, din popi slujbași, o jandarmerie sacră, iar toate principiile creștinizmului au fost călcate. „Dacă Hristos ar fi reapărut astăzi în mijlocul nostru el ar fi fost trimis probabil la urna lui neavând hârtie în regulă, dacă n'ar fi fost arestat în beciurile poliției și surghiunit” (*rășete și aplauze generale repetate*).

Liberali, proprietate și socialiști

Oratorul arată că distruge proprietatea capitalismul care, prin concurența sa, prefăce patronul și negustorul mic în proletar; proprietatea o distruge oamenii partidelor politice cari jefuiesc proprietatea statului și proprietatea poporului. Socializmul departe de a distruge proprietatea vrea *să facă pe toți proprietari* prin posesiune comună a mijloacelor de producție (*aplauze*).

Socialiști și familia

Oratorul arată cum sub influența exploatării nemiloase care există la sate și sub dezvoltarea industriei unde între copii și femei familia se distruge și nașterile ilegite cresc în proporție strașnică. Socialismul departe de a distruge familia, se luptă pentru a acorda femeii drepturi, pentru a-o ocroti în fabrică și în societate.

Socialiștii și Statul

Ce spunea savantul Elefterie Niculescu.

La o întrunire din mahala d. Elefterie Niculescu a vorbit că noi socialiștii suntem împotriva statului. Unul dintre asistenți a întrebat:

„D-le Niculescu, dați-mi voie să întreb: cine este statul?” Această întrebare pare că a pus pe gânduri pe savantul d. Niculescu. Și el după un lung consult cu d. Hențescu și Drăghici & Co. a răspuns: „Statul este regele, Statul este ministrii, generalii, prefecții etc.”

Statul și mâncătorii de Stat

Aci însă candidatul liberal la col. II a fost întrerupt de același cetățean care i-a observat: „acei care primesc câteva mii de lei pe lună sunt *mâncători de stat*, iar stat suntem noi – acei care primim câte șapte bani pe zi”. Da, vom repeta și noi după acest cetățean: socialiștii sunt contra statului mîncător, în contra statului care ține mâinile poporului ca să-l exploateze proprietarul și capitalismul, în contra statului, care răpește drepturile poporului, care reduce la foamete pe pescari, la mizeria neagră pe țărani, care urca birurile și scumpirea traiului, dar noi suntem – aceasta este chiar scopul activității noastre pentru statul social democrat!”

Oratorul termină îndemnând pe alegători să-și facă datoria pentru triumful socializmului.

Dese și repetate aplauze au acoperit discursul tov. Racovski.

■ „Dunărea socialistă”, I, nr. 3, 20 mai 1914: 1-2.

SĂLBATICIILE DE LA ALEGERILE COMUNALE

Peste o sută de alegători sechestrați și amenințați. Bătăușul Velter, primarul Babadagului și banditul Popescu-Uzîină dela Sulina, în capul drojdiei din Babadag și Sulina, sunt în raza de vot și intimidază alegătorii, insultând și vociferând. Polițiile din Tulcea, Isaccea, Babadag, Mahmudia și Sulina sunt concentrate în mahalale, iar sergenții îmbrăcați în uniformă, postați la casele alegătorilor.

Regimul teroarei și al groazei a reînviat în Tulcea.

Cărdășia de afaceri și interese personale, în cap cu *impopularul Comșa* și în coadă cu *transfugul Ventura*, văzând că le scapă terenul de sub picioare, după cum l-au și scăpat prin crasa ignoranță și lipsă complectă de popularitate ce-i caracterizează au decis – *sub patronajul prefectului Stolojan, al poliției, a 3 bănci și 2 cămătari* – declararea stărei de asediu, crezând că numai în acest mod vor putea izbuti să iee colegiul I.

Banțele administrației, organizate de către Ventura și antipaticul Petrov, fostul polițai, compuse din funcționari comunali, agenți de siguranță, gardiști îmbrăcați civili, derbedei recrutați de pe străzi, precum și din drojdiile orașelor Babadag și Sulina, au operat în toată voia lor, cutreerând mahalalele și băgând groază în populație. Bine înțeles că între aceștia excelau *bătăușii Velter și Popescu-Uzîină*, precum și cunoscutul *bătăuș-bandit Machedon*, care a mers cu curajul până acolo, în cât a amenințat cu revolverul câteva persoane.

Brutele acestea, cari se dedau la cele mai nelegiuite acte contra alegătorilor bănuși că țin cu opoziția aveau pe de o parte însărcinarea să-i intimideze și să-i oprească de a veni la vot; iar pe de alta, să confisce cărțile de alegători ale acelor pe cari credeau că n'au să-i poată atrage de partea guvernului. S'au văzut peste 40 de asemenea cărți, confiscate la birjarul Ivan Boșcencu, care făcea pe agentul electoral.

Pe la mahalale, într'un timp, circulația trăsurilor a fost oprită. Zeci de alegători au fost sechestrați la locuințele lor, păziți fiecare de câte un polițist; alții au fost expediați afară din oraș anume cei cari aveau vii, grădini sau alte proprietăți, cu ordin de a nu se întoarce în oraș de cât după ora 5 seara. Mulți însă au fost aduși la poliție și închiși pentru mai multă siguranță, răpindu-li-se astfel cu desăvârșire libertatea garantată de Constituție!

Supravegherea acestor blestemății oficiale o avea directorul poliției *Borușescu*, care a cutreerat orașul în trăsură toată ziua.

Ei bine! De când e Tulcea, nu s'au mai văzut asemenea alegeri sălbaticе.

Ele constitue o sfruntată nerușinare a celor șase candidați colectivști, cari au milogit voturile cetățenilor. Numai cei cari nu-și dau seamă, numai

inconștienți ca *Panaitescu, Ventura, Drăghici, Demirof și Caravia* au putut admite asemenea fapte reprobabile. Ne miram noi să nu se găsească și aici specimene asemănătoare celor din țara Zulușilor, ori din Patagonia!

Opinia publică locală a rămas adânc scandalizată de asemenea procedee, întrebuițate de o administrație a cărei conducere a fost lăsată pe mâna unor oameni lipsiți cu totul de scrupule și bun simț.

Deși buna credință a cetățenilor a fost speculată în felurite chipuri, și deși lumea a fost amenințată cu cele mai mari nenorociri posibile, totuși cetățenii tulceni și-au făcut datoria așa cum le-a dictat conștiința, iar *lista liberalilor* cea mai tare ce au putut alcătui în localitate, a căzut cu succes. Și trebuie să se reție, că *lista noastră a reușit cu mare majoritate de voturi, cu toate că foarte mulți din prietenii noștri, sechestrați n'au putut vota.*

Ne-am dat toată silința, din moment ce am aflat despre cele ce se petreceau în oraș, să scoatem de sub pază pe toți alegătorii sechestrați, dar ne-a fost imposibil față de marele lor număr, până la ora 5 seara când s'a închis scrutinul.

Dar să venim la lucruri concrete și să istorisim cum au decurs toate acestea.

Procurorul constată amestecul Poliției

Încă înainte de a se începe votarea, la ora 7 dim., candidații noștri sunt anunțați că foarte mulți alegători sunt sechestrați la locuințele lor, și că au ordinul Poliției ca sub nici un motiv să nu iasă din case. Intrigați de această veste, candidații noștri însoțiți de câțiva prieteni, au plecat imediat în trăsură prin oraș spre a se convinge și a lua în caz afirmativ, măsurile necesare.

În adevăr, străzile Basarabilor și Mahmudia erau pe de-a întregul barate de poliție, așa că de dimineața nu se putea trece pe aceste străzi. În urma intervenției d-lui procuror, adus de amicii noștri spre a constata ilegalitățile, străzile au fost liberate mai târziu de poliție. O mulțime de gardiști, cari se găseau postați la porțile alegătorilor au fost ridicați, dându-se astfel libertate cetățenilor de a merge la vot. Cităm pe alegătorit *Ioan Dănilă, Gh. Pavlov, Slișon Boșcenco*, căruia i s'a luat și cartea de alegător, *D. Staneș, Teodor I. Jeliu, D. Minciu* și alții.

Doctorul Tebinca agent electoral

Pe de altă parte *doctorul Tebinca și comisarul Gh. Petrescu*, în trăsură, mergeau pe la locuințele alegătorilor bănuți, spre a le înscena procesele de contravenție. Chiar d. Ivan Ivanof, candidatul nostru, n'a fost lipsit de o asemenea vizită. După ce intraseră deja cam vre-o 3, 4 pași în curtea d-sale,

numai atunci și-au amintit harnicii noștri funcționari că d. Ivanof este candidat, așa că s'au răsgândit și au plecat.

La ora 10 și jum., d-nii Const. Giurgescu și Al. Ionescu, avocat, primesc știrea că d. *Ioan G. Crânjală*, cârciumar din str. Basarabilor este oprit de către 2 sergenți majori de gardiști de a veni la vot, și că aceștia stau în permanență în localul d-sale. Avizând pe d-l Procuror, s-au transportat cu toții la cârciuma d-lui Crânjală, unde au constatat prezența sergenților majori *Pântea și Zaharia*. D-l Crânjală a declarat d-lui Procuror că *s'a îmbrăcat să plece la vot, însă subcomisarul D. Dinescu i-a ordonat să nu se ducă, lăsând pe cei doi serg-majori să-l supravegheze*. Fiind întrebați de d. Procuror ce caută acolo, serg major n'au răspuns nimic, au tăcut ca niște pești. Bine înțeles, d-l Crânjală a fost liberat de sub tutelă și s'a dus de a votat. N'a trecut însă mult și s'a prezentat d-rul *Tebinca* care i-a luat probe de toate băuturile, cu scop de a fi șicănat. Totodată, i-a lăsat un proces verbal *faș datat*, căci în loc de 22 Iunie, a pus 21 Iunie ca dată, spre a nu fi bănuială că a fost făcut în ziua alegerii!

Sergenții de poliție păzesc ca alegătorii să nu părăsească curțile

Tot pe str. Basarabilor, s'a găsit sequestrat d. *Pavel Dumitrof* păzit de agentul *Gh.T. Mezinu*. Liberat de amicii noștri, le-a declarat că „santinela l'a păzit toată noaptea și că a dormit așa de bine și fără grije de hoți că nu credea nici odată să doarmă așa de liniștit!”

Pe str. Zimbrului, d-nii *Ștefan Costov și Manole V. Dimitranof* erau păziți de serg. *Ion Vârneanu*, îmbrăcat civil; aceștia au fost liberați de d. avocat *Ceapăru* și trimiși să voteze.

La cârciuma d-lui *Ioan Constantinescu*, alegător, din str. Basarabilor, de asemenea se găsea postat serg. *Nicolae Popa*, civil, care păzia și pe d. R.R. *Odgeacof* vecin cu d-sa.

La Otel „Dobrogea” la d. *Sava Dumitrof* se găseau alți 2 sergenți, îmbrăcați civil, al căror nume ne scapă cu ordin de a nu lăsa pe d. Dumitrof să iasă din otel. D-sa însă a fost înțelept, nu s'a lăsat intimidat, ci a fost la vot.

Dar nici d. *Dimu C. Covanof*, cunoscutul proprietar și comerciant, n'a fost scutit de amenințările ridicole ale poliției. Ca orice cetățean cu demnitate, d-sa a respins cu indignare amenințările neputincioșilor, și s'a dus de și-a făcut datoria.

D. *Sotir Gh. Sotir*, nici el n'a rămas mai pe jos. În ajunul alegerii, a fost la berăria d-sale *comisarul Petrescu*, iar Duminiță dimineață *comisarul Șogoreanu* ambii spre a-i pune în vedere să nu meargă la vot, că pe urmă va fi vai de dânsul. Ducându-se la directorul poliției să vază ce înseamnă această oprire,

i s'a repetat acelaș ordin. De prisos să mai spunem că d. Sotir le-a întors spatele și s'a dus de a votat.

La d. N. Pânzaru, cunoscutul industriaș și proprietar din str. Isaccea s'au dus *funcționarul comunal Vasile Popa și subcomisarul Toma Mibai*, încă din ajun, și au dat ordin atât d-sale, cât și fiului său *Teodor Pânzaru*, de asemenea alegător, ca să nu vie la vot. A doua zi dimineța, sculându-se, găsesc postat la poartă pe sergentul turc Ali Arif, iar la intrarea de din dos, un pompier. Abia s'a putut strecura unul din băeții d-sale, spre a ne aduce la cunoștință arestarea. Ducându-se d. Const. Giurgescu, a eliberat pe d-nii Pânzaru, iar în urmă s'au dus de au raportat cazul d-lui Procuror. Sergentul turc însă a refuzat să meargă la Parchet.

Pe str. Nicopol fusese postat *gardistul Păun Grigore* spre a nu lăsa pe d. *Dimitrie S. Cudrivițov*, industriaș să meargă la vot. D-l Gh. Christea, prietenul nostru, mergând să scoată pe d. Cudrivițov, spre a-l aduce la vot, a fost oprit de gardist care a mers cu îndrăzneala până acolo că a pus mâna în pieptul d-lui Christea, căutând să-l loviască. D-l Christea a parat lovitura și nevoind a da loc la scandal a cerut intervenția d-lui Procuror. Numai astfel a putut fi scos din casă d-l Cudrivițov.

Sergenții de stradă urmăresc pe alegători până în raza de vot

Un alt caz s-a întâmplat cu d. *Țancu Ivastof*, care prin îndrăzneala arătată de gardistul care îl păzia, merită să fie descris în întregime.

Aducându-ni-se la cunoștință că d. Țancu Ivanov, este și dânsul arestat la locuința lui din str. Dragoș-Vodă, s'au transportat de urgență la d-sa d-nii M. Ciapăru și Sandovici. Fiind convins în cele din urmă că nu i se va întâmpla nimic, cu toate amenințările, d. Ivanov a asigurat pe prietenii noștri că are să vină la vot, dar peste o jumătate oră, fiind în acel moment puțin ocupat. Eșind să plece spre primărie, gardistul *Spiridon Cristofor*, care era îmbrăcat civil, îl oprește. După un schimb de vorbe d. Ivanov înlătură pe sergent, care începuse să devie agresiv, și înaintează spre primărie. Cu sforțări mari, când îmbrâncit, când insultat, ajutat și de trecători, d. Ivanov ajunge la raza de vot, împreună cu santinela sa, unde este observat de amicii noștri. Cu toate că în acest timp, gardistul Cristofor, dăduse semnal la un alt gardist de acolo spre a-i da ajutor să-l ducă la poliție, totuși d-sa este scos de d-nii Giurgescu și Ceapăru, din mâinile zbirilor, cari i-au rupt haina, și trimis să voteze. Sergentul Cristofor a fost luat apoi și dus la parchet, huiduit de mulțimea care staționa în afara razei de vot.

Procurorul descoperă cuiul polițiștilor

După ameză, la ora 2 jum. fiind anunțați că la cârciuma d-lui Ilie Șoșoi din str. Mahmudia se află aproape tot aparatul polițienesc și că înăuntrul localului sunt mulți alegători opriți, s'au transportat imediat d-nii Căp. *Andoniu și Giurgescu*, însoțiți de d. procuror local.

În adevăr la cârciuma d. Șoșoi, se găseau vre-o 9 polițiști: *subcomisarii Toma Mihai D. Dinescu, Carapetru, Patulea, comandantul de sergenți M. Nicolau, serg. major Iosif Andrei, Zaharia, bătăușul Machedon etc., precum și funcționarii comunal Vasile Poța și Moldoveanu*. În cârciumă foarte mulți alegători sechestrați. D-l Procuror luând act de cele constatate a încheiat cuvenitul proces verbal și a dat ordin ca toți polițiștii să se risipească, iar alegătorii să fie liberi.

Felurite sechestrări și amenințări stupide ale poliției

D-l *Mihail Costescu*, hangiu, pe str. Mahmudia a fost și d-sa oprit de a vota, fiind păzit de un sergent, care la vederea noastră s'a ascuns, astfel n'am putut să-i aflăm numele. D-sa a declarat d-lui Procuror că a fost amenințat că i se va închide hanul și va fi dat judecăței ca contravenient, dacă va veni la vot.

Alegătorii *Pavel S. Simion Gh. Lazaroș și Petre d. Nicolof* au fost luați de acasă de dimineață de către poliție și trimiși la vile lor, afară din oraș, cu ordin ca să nu se întoarcă de cât tocmai seara târziu. Tot asemenea s'a întâmplat și cu alegătorul *Staniu Ștefanof*, care ne-a declarat că a fost sculat din somn dimineața la ora 5 și expediat, cu acelaș ordin, la grădina sa de la marginea orașului.

La d-l *Vasile Iacob* din str. Mihai Viteazul, a fost postat Cezar Apostolescu, iar directorul poliției a fost la locuința d-sale de vre-o 4 ori, spre a se convinge singur dacă nu cumva a eșit în oraș.

D-l *Stoian H. Stoicoff*, a fost și d-sa supravegheat de agentul *Gh. T. Vasile* zis *Dihanie*, cu toate acestea a trecut peste intimidările poliției și s'a dus de și-a făcut datoria.

D-l *Mihail Boțoff*, cunoscutul industriaș, a fost și d-sa amenințat de sub-comisarul Toma Mihai, că în fie-care săptămână i se va face procese de contravenție. Nici că se poate o mai stupidă amenințare ca aceasta.

D. *Chr. Sandovici*, pe când trecea în birjă pe str. Sf. Împărați, a fost oprit cu sila de *bătăușii Machedon și Tonciu* cari au sărit în birjă, l-au insultat în modul cel mai trivial și amenințat cu bătaia și chiar cu moartea. Tot acești bandiți au oprit pe un tânăr *Ioan Chirilă*, pe aceiași stradă; nevropatul Machedon i-a pus chiar revolverul în piept, spunându-i să nu-l mai vadă că face propagandă. Nici nu s'a mai auzit până acum despre asemenea blestemății și fără de legi.

Protoereul județului agent electoral

Ca culme au fost și popii opriți dela vot. *Preoții Ilie Lungu, Z. Popescu și Z. Livovski* au avut ordinul, transmis prin *Protopopul Em. Bogatu*, și fiind mai slabi de înger, s'au supus. Nu tot așa a fost cu preoții *Trofimescu și Moruzov*, cari nu au luat în seamă amenințările lor copilărești, și s'au dus de au votat.

Spațiul nu ne permite a descrie cum au fost amenințați peste 200 alegători din cei 370 votanți.

* *
*

Iată dar sub ce fel de atmosferă s'au făcut alegerile de balotaj de la col. I comună.

Cu toate acestea, triumful conservatorilor a fost deciziv.

De când se dau luptele electorale la comună – față de exasperarea și urgia desfășurată – nu există o înfrângere mai dureroasă ca aceea pe care a.suferit-o guvernul la alegerea dela 22 Iunie cor.

După cea dintâi reușită a noastră dela 2 Martie cor. O palmă mai grozavă ca cea de astăzi, nici că se putea aplica mai bine Prefectului Stolojan, ca și obrajilor de toval ai lui Comșa și Ventura.

Acela însă care a fost și este obiectul simpatiei și admirației întregului oraș, prin lupta aprigă ce a dus contra cămătarilor și a oamenilor nefaști și impopulari, e d-1 Al. Calafeteanu, șeful partidului conservator local.

■ „Conservatorul Tulcei”, III, nr. 21, 1 iulie 1914: 2-3.

NOUA CONSTITUIRE A PARTIDULUI CONSERVATOR DIN TULCEA

PROCES-VERBAL

Astăzi 4 Mai, anul 1914

Subsemnații, membri ai comitetului executiv al Partidului Conservator din Tulcea, în unanimitate cădem de acord asupra următoarei organizații de conducere a partidului nostru, rugând pe șeful nostru d. Alexandru Marghiloman, a ne da aprobarea necesară:

Președintele de onoare, d. Ștefan Borș.

Președintele activ al Partidului Conservator din Tulcea, d. Alexandru Calafeteanu, care va avea și însărcinarea de a reprezenta partidul în marele comitet general executiv al Partidului Conservator, dimpreună cu d. Ștefan Borș, președintele de onoare, care deja este în comitetul central.

D. Alexandru Calafeteanu va păstra arhiva și va ține corespondența cu șeful nostru.

Comitetul executiv va stabili candidaturile și demnitățile; în caz de neînțelegere, d. Alexandru Calafeteanu, cu aprobarea d-lui Al. Marghiloman, va lua deciziuni definitive în orice privință.

Pentru care am încheiat acest proces-verbal.

Șt. Borș

Căpitan St. Andoniu

I. Ivanov

C.N. Giurgescu

R. Flamm

C. Motomanca

A. Calafeteanu

Chr.G. Cealicoff

Nicolae Stoin Nedelcu

M.D. Ciapâru

T. Catull

A. Ionescu

■ „Conservatorul Tulcei”, III, nr. 21, 1 iulie 1914: 2-3.

---

382 – 1914

REPORTAJ POLITIC

SITUAȚIA ÎN DOBROGEA
LA CONSTANȚA CA ȘI LA TULCEA

Guvernamentalii își toacă reciproc ... capetele.

Opoziția toacă ... câinilor frunză

La Tulcea, situația guvernamentalilor nu e mai puțin îngrijorătoare.

Lupta homerică dintre șeful local, senatorul I. Atanasiu și fostul prefect Dinu Stolojan, s'a sfârșit în favoarea celui dintâi. Acesta din urmă după ce s'a plecat – alegând pe vajnicul său rival în turul corp – în sfârșit a trebuit să și plece din capul administrației județului, unde inaugurase – trebuie s'o recunoaștem – o eră fără precedent în negrul trecut al localității.

Se vede că legăturile de rudenie ale d-lui Stolojan, bunele sale intențiuni, nemăsuratul său amor propriu, averea sa considerabilă, – toate la un loc n'au putut cântări cât trecutul politic și abilitatea aceluia, de care d. Orleanu și ai săi căutară să scape din Galați.

Rivalitatea a avut un epilog regretabil – o agresiune din partea d-lui Stolojan în sala de așteptare a hotelului Splendid din București – căreia i-a urmat inevitabila eșire pe tren.

Victoria definitivă a d-lui Atanasiu a fost pecetluită săptămâna din urmă cu ... readucerea d-lui Țigău în capul poliției locale – eveniment ce noi anunțasem mai de mult.

Fapt e că de pe urma luptei dintre cei doi protagoniști, partizani, la început divizați în două tabere, azi s'au împărțit ca puii de potârniche. Ceeace nu face loc păcii și alimentează vrajba și demoralizarea, sunt „intervențiile” d-lui Comeș, vicepreședinte al Senatului, ales al Tulcei, după ce a fost „expatriat” din România mare.

Era de prevăzut că fostul mic-dictator dela Galați va avea să încrucișeze în curând spada sa politică cu bătrânul motan dela Brăila...

*

* *

În lagărul opoziției, de înregistrat nimic mai însemnat, în afară de intrigile în jurul șefiei conservatoare dintre d-nii Calafeteanu, Borș și acum în urmă și Ceapâr. Procesul de presă dintre acesta din urmă și d. Seb. Teodorescu, a adus oarecum o notă de variație în monotonia vieții noastre publice.

Șeful contestat al takiștilor din localitate trebuie să recunoască că, cu judecata aceasta la care sigur s'a expus, a mai pierdut o coadă din panașul său jumulit.

*

* *

Socialiștii, cari la Constanța au intrat în ... pământ, la Tulcea se agită în jurul scumpirei traiului și al războiului.

E și acesta un mod de a-și ascunde intențiunile adevărate și inavuabile.

Politician

■ „Dobrogea jună”, X, nr. 30, 20 noiembrie 1914: 1-2.

ÎMPĂCAREA LIBERALILOR DIN TULCEA

Nouile împrejurări și noua situațiune politică locală au avut urmarea sa firească: concentrarea tuturor foștilor liberali din județul Tulcea.

Să cunosc împrejurările grele prin care a trecut în timpul din urmă Partidul Național-Liberal din Tulcea. Din luptele dintre frați au câștigat vrăjmașii noștri și a pierdut atât orașul cât și județul ale căror interese vitale nu au putut fi pe deplin satisfăcute.

Dar tocmai acele grele împrejurări au determinat, în rândul liberalilor tulceni un curent puternic de concentrare, de contopire și de combinare armonioasă.

Salutăm cu bucurie acest mare act și felicităm pe toți membrii Partidului Liberal de gestul frumos de a fi uitat tot ceea ce a putut să-i despartă.

În urma unei consfătuiri – a cărei inițiativă aparține d-lui Prefect Gh. Șerban – s'a hotărât în unanimitate că principiul împăcării este admis iar modalitatea să o hotărască vechiul Comitet al Partidului.

În aducerea la îndeplinire a acestei hotărâri, d. I.C. Atanasiu a convocat Comitetul executiv. La această ședință au luat parte: d-nii I.C. Atanasiu, președinte; Gh. Brutus Cotovu, membri.

După discuțiune s'a încheiat următorul Proces-Verbal:

PROCES-VERBAL

Astăzi 3 Martie 1915

Comitetul executiv al Partidului Național-Liberal din Tulcea, întrunit azi în localul clubului luând în deliberare chestiunea reîntregirii Partidului am admis cu toți d-nii membri ai partidului cari au semnat Procesul-Verbal din 30 Mai 1914 publicat în ziarul „Lupta” din 4 Iunie 1914, să facă o declarațiune semnată pe care am și întocmit-o și care se va publica.

I.C. Atanasiu, George Șerban, Elefterie Niculescu, I. Nicolau-Odobeșteanu.

Adusă la cunoștința amicilor noștri, această declarațiune s'a făcut în următorul conținut și a fost semnată de membrii Partidului Național Liberal ale căror nume se trece în josul acestei declarațiuni.

DECLARAȚIUNE

Subsemnații, membri ai Partidului Național-Liberal din Tulcea, deliberând asupra noilor împrejurări cari reclamă imperios întărirea partidului nostru și considerând că aceasta se poate face numai printr-o concentrare sinceră și leală a tuturor membrilor partidului, declarăm că ne reluăm locurile noastre în rândurile organizării Partidului Național-Liberal din Tulcea și prin aceasta deci Procesul Verbal din 30 Mai 1914 semnat de noi și publicat de noi în ziarul „Lupta” din 4 Iunie 1914, rămâne fără fîntă.

(ss) Grigore Panaitescu, Emil Popp, Th. Gheorghiu, N.N. Zaharia, Ioan Rusu, N. Dunăreanu, C. Lupu, D. Nestor, I. Dinescu, Gușu Apostolescu, V. Velter, T.N. Gabrov, Gh. Gândac, D.G. Boșneagă, Dr. Spălățelu, Dr. Jalbă, I. Șăibulescu.

Cu acest act se încheie o perioadă regretabilă a partidului nostru din Tulcea și azi Partidul Liberal Național unificat pășește din nou spre îndeplinirea frumoasei lui misiuni.

■ „Lupta”, V, nr. 3, 29 martie 1914: 1.

IARĂȘI CANDIDATURĂ STRĂINĂ

Alegătorii Colegiului I. Cameră au rămas adânc surprinși de depunerea, în Tulcea, a candidaturii domnului Negulescu pentru alegerea de Duminică 29 Martie. Domnul Negulescu? Cine este domnul Negulescu? De unde a răsarit domnul Negulescu? Ce caută în Tulcea domnul Negulescu?

Iată ce se întrebă nedumerită toată lumea.

Cine este domnul Negulescu? Este un profesor universitar din București. D-sa face parte din grămada de candidați streini cu cari Partidul Conservator și d. Prefect Sfetcu a înădușit pe Tulceni la 1912. Atunci a fost ales deputat și de atunci până azi nu l-am mai văzut pe aici și nu am mai auzit de d-sa.

Ce este d. Negulescu? D-sa este Takist, dar un takist vrăjmaș al d-lui Sebastian Teodorescu, și cărui-a voește a-i sufla șefia din Tulcea. Și hazul cel mare este că după ce sunt abia 4-5 Takiști, apoi acum au și doi șefi! Vorba cea: colac peste pupăză. Ce vânează d. Negulescu în Tulcea? D-sa își închipue că Tulcea este un biet sat fără câini; că aici în Tulcea nu se găsesc oameni destoinici să apere și să reprezinte interesele județului și că este nevoie numai de cât de câte un Vântură Țară ca să ne puie la cale treburile noastre.

Ei bine, nu! D-nul Negulescu și cu ai săi se înșeală! Au trecut vremurile când Tulcea era considerată ca un fel de loc de căpățuială a celor cari nu încăpeau la ei acasă. Slava Domnului, grație Partidului Național Liberal, Tulcea a scăpat de jugul strein și tot grație acestui partid că s'a emancipat de tutela tutulor aventurierilor politici.

Tulcea acum își are oamenii ei. Ea își are – până în cele mai depărtate comune rurale – Primarii ei; ea își are administratorii pe plasă din sânul ei; ea își are chiar Prefectul ei – pe iubitul nostru prieten G. Șerban – ea voește să aibă pe deputatul ei: *pe valorosul nostru concetățean D.D. HENȚESCU.*

Destul cu streini, destul cu aventurierii politici! Trăiască viitorul deputat *D. HENȚESCU!*

Trăiască Tulcea a tulcenilor!

■ „Lupta”, V, nr. 3, 29 martie 1914: 2.